

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Збірник тез доповідей

VIII НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**“Наукове забезпечення службово-бойової
діяльності Національної гвардії України”**

Секція 3

**Наукове забезпечення діяльності
органів та підрозділів тилу
Національної гвардії України**

(<http://nangu.edu.ua>)

30 березня 2017 року

м. Харків

Оргкомітет конференції

Голова оргкомітету – Т.в.о. першого заступника начальника Національної академії з навчально-методичної та наукової роботи полковник **Тробиук В.І.**

Відповідальний секретар оргкомітету:

науковий співробітник науково-організаційного відділу **Бондаренко О.В.**
(057-739-26-68, 4-68)

Члени оргкомітету:

начальник науково-дослідного центру полковник **Приходько І.І.**;

начальник факультету №1 полковник **Овчаренко В.В.**;

начальник факультету №2 полковник **Єманов В.В.**;

начальник факультету №3 полковник **Павлов С.П.**;

начальник факультету №4 полковник **Іщенко С.О.**;

начальник відділу по роботі з особовим складом полковник **Драган Ю.А.**;

начальник відділу родів військ та служб полковник **Деркач О.В.**;

начальник науково-організаційного відділу підполковник **Морозов І.Є.**

Адреса оргкомітету: 61001, м. Харків, майдан Захисників України, 3, Національна академія Національної гвардії України, науково-організаційний відділ.

Контактні телефони: 057-739-26-02, 057-739-26-68.

Електронна адреса: nov_nangu@ukr.net

Доповіді відтворені безпосередньо з авторських оригіналів. За достовірність представлених результатів відповідальність несуть автори

**Секція № 3.
Наукове забезпечення діяльності органів та підрозділів тилу
Національної гвардії України**

Керівник секції: доктор військових наук, професор **Городнов В.П.**
Секретар секції: кандидат військових наук, полковник **Зозуля А.В.**

Тематика секції:

- напрями удосконалення нормативного та методичного забезпечення у галузі тилового забезпечення службово-бойової діяльності Національної гвардії України;
- визначення пріоритетів наукової проблематики у галузі тилового забезпечення службово-бойової діяльності Національної гвардії України;
- міжвідомча взаємодія та взаємовідносини серед суб'єктів сектору безпеки та оборони щодо інтегрування систем тилового (матеріально-технічного) забезпечення;
- роль і місце економічних наук у розв'язанні проблем тилового забезпечення службово-бойової діяльності Національної гвардії України;
- апробація результатів наукових досліджень щодо удосконалення тилового забезпечення службово-бойової діяльності Національної гвардії України.

УДК 351.368.65

Альбошій О.В., кандидат військових наук, доцент, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та охорони праці ХНУ імені В.Н. Каразіна

ДО ПРОБЛЕМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ

Виходячи з геополітичних процесів, що активізувалися у світі на межі ХХ-ХХІ століть, для яких характерно нарощування силового тиску з боку держав, що претендують на світове лідерство, на держави слабкіші у військовому відношенні, прямого застосування збройних сил та гібридних формувань на територіях інших держав для зміни політичного керівництва, питання військової безпеки для України є вкрай важливими. Очевидно, що проблеми, пов'язані з забезпеченням військової безпеки мають вирішуватися оперативно та ефективно. Останній досвід показав, що головний вектор – це нарощування власного військового потенціалу. Для цього необхідна мобілізація ресурсів країни та її економічних суб'єктів, спрямування їх на виготовлення сучасних видів ОВТ для Збройних сил та Національної гвардії України, інших формувань воєнної організації держави. Необхідні зміни у бойовій підготовці, організації забезпечення бойових дій тощо.

Очевидно, що заходи мають базуватися на чіткій нормативній основі, на стандартах, які є випереджальними. В якості таких стандартів розглядаються стандарти НАТО. За оцінками, що є в літературних джерелах [1] на даний час в Україні впроваджено та розглядаються до впровадження близько 500 з 1300 натовських стандартів. В той же час впровадження стандартів пов'язано з вирішенням ряду проблемних питань.

В ряду стандартів важливе місце посідають стандарти AQAP, які розроблені в НАТО як інструмент підвищення якості, надійності та конкурентоспроможності. Стандарти НАТО серії AQAP ґрунтуються на тому, що обороноздатність залежить в значній мірі від якості оборонної продукції (систем озброєння), включаючи комплекс технічних засобів, програмного забезпечення, засобів обслуговування, персоналу і процесів, а якість найкращим чином може бути досягнуто шляхом застосування комплексного системного підходу до якості на всіх стадіях життєвого циклу продукції [2]. Це потребує стандартизації технічних рішень, матеріалів і комплектуючих виробів, технологічних процесів, тощо. Тобто має бути в повній мірі реалізований принцип комплексності стандартизації взаємопов'язаних об'єктів, що на даному етапі має певні проблеми.

Важливе місце посідає контроль якості продукції. Технології контролю також потребують реалізації вимог відповідних стандартів. Враховуючи

важливість продукції військового призначення, перевірка відповідності продукції заявленим стандартам у даному випадку має носити обов'язковий характер. Контроль має здійснюватися акредитованими органами. Це забезпечить реалізацію принципу об'єктивності перевірки вимог. Хто має та може проводити акредитацію відповідних органів сертифікації, як має вирішуватися питання взаємовизнання сертифікатів? Ці та деякі інші питання також мають проблемні аспекти.

Таким чином, впровадження випереджальних стандартів у сфері виробництва ОВТ є дієвим напрямком ефективної модернізації оборонної сфери держави. Для цього необхідно зосередити увагу на повній реалізації таких принципів стандартизації як комплексність стандартизації і об'єктивність перевірки вимог.

УДК 355.41

Бондаренко О.Г., кандидат наук з державного управління, доцент, начальник кафедри тилового забезпечення факультету економіки та менеджменту Національної академії Національної гвардії України, полковник; **Бондаренко Я.Г.**, кандидат психологічних наук, професор кафедри тактичної та тактико-спеціальної підготовки Харківського національного університету внутрішніх справ

ОБґРУНТУВАННЯ НАПРЯМКІВ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ УГРУПУВАННЯ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ ПІД ЧАС СПІЛЬНИХ ДІЙ

Досвід ведення антитерористичної операції (АТО) показує, що потребують дослідження проблеми управління та організації системи логістичного забезпечення угруповання сил сектору безпеки і оборони при виконанні завдань різних рівнів складності (місцевого, регіонального та загальнодержавного) в умовах кризових явищ соціально-політичного та воєнного характеру. Не визначено роль і місце сил та засобів логістичного забезпечення у складі угруповання. Не вирішено питання організації постачання матеріальних засобів приданим підрозділам та підрозділам інших міністерств та відомств. Потребують розроблення моделі взаємодії органів управління логістичним забезпеченням ГУ НГУ, Управління ОТО, з'єднань та військових частин НГ України з органами державної влади та місцевого самоврядування, органами логістичного забезпечення об'єднань, з'єднань і частин Збройних Сил та інших військових формувань, Національної поліції, Служби безпеки України, Державної прикордонної служби та ін. в при організації логістичного забезпечення в умовах виконання СБЗ державної важливості.

Автори у розглядали проблеми організації певних видів забезпечення за

умови спільного залучення підрозділів (сил) різних силових відомств до проведення спеціальної операції щодо знешкодження НЗФ. Там, серед іншого зазначено, що при проведенні вказаної спеціальної операції гостро постає проблема створення єдиної системи тилового забезпечення і управління нею. На погляд авторів, керівництво логістичним забезпеченням спеціальної операції по знешкодженню НЗФ доцільно покласти на представника НГУ (на час публікації внутрішні війська), тому що військові частини і підрозділи НГУ, на відміну від підрозділів СБУ і інших правоохоронних органів, мають штатні тиліві підрозділи, підготовлених спеціалістів й у змозі розгорнути об'єкти тилу. Слід також ураховувати, що у випадку особливого загострення обстановки (що і трапилось сьогодні на Сході України) керівництво операцією взагалі і логістичного забезпечення зокрема слід покласти на відповідні органи Збройних сил.

На наш погляд, у зоні проведення АТО доцільно створити тимчасове угруповання логістичного забезпечення (ТУМТЗ) угруповання військ та сил, яке би підкорювалось Генеральному штабу (ГШ) ЗСУ та була б призначена для тилового і фінансового забезпечення зведеного угруповання, що виконує бойові і службово-оперативні задачі в районі СБД.

До складу ТУМТЗ доцільно входити:

- група керування;
- групи логістики;
- військова база;
- складські комплекси.

Основними задачами ТУМТЗ щодо логістичного забезпечення можуть бути:

- централізоване забезпечення з'єднань, частин та підрозділів (ЗЧП) всіма видами матеріальних засобів та техніки служб тилу, призначеними по штатах, табелям і нормам постачання;
- створення й утримання нормативних запасів продовольства, техніки і майна на складських комплексах, військовій базі для своєчасного і повного забезпечення ЗЧП;
- організація контролю за порядком доставки, видача, облік і списання матеріальних засобів.

На ТУМТЗ можуть покладатись функції:

- організація постачання тактичних груп продовольством, технікою і майном відповідно до норм положенности через структурні підрозділи тилу угруповання військ;
- аналіз заявок тактичних груп на продовольство, техніку і майно, подання зведених заявок у ГШ;
- проведення розрахунків і складання графіків постачань продовольства, техніки і майна тактичним групам із військових баз, складських комплексів і контроль за доставкою їх до ЗЧП;

- організація постійного контролю за надходженням, раскредитуванням і розвантаженням транспортів, залізничних вагонів із вантажами, що прибувають централізовано від постачальників, із військових баз і складів. У встановлені терміни оформляти необхідні приймальні документи і спрямовує їх копії в ГШ. У випадках виявлення нестач і надходження продукції низької якості, своєчасно організовувати претензійну роботу з постачальниками;
- здійснення щоденних оперативних розрахунків надходження, наявності, витрати продовольства, техніки і майна, що знаходяться в розпорядженні ТУМТЗ;
- створення й утримання нормативних і страхових запасів продовольства, техніки і майна для угруповання;
- організація і здійснення контролю за обліком, утриманням, видачею і витратою, списанням матеріальних засобів і їх наявності у ТУМТЗ. Здійснення прийому-передачі матеріальних засобів відповідальними особами при їх заміні;
- розгляд і рішення питань, пов'язаних із списанням матеріальних засобів, що вийшли з ладу, підготування і внесення пропозицій щодо їх заміни і ремонту;
- участь у рішенні питань фінансування заходів, пов'язаних із логістичним забезпеченням діяльності угруповання;
- організація разом із підрозділами тилу ЗЧП підвозу матеріальних засобів у місця їх зосередження і споживання;
- приписування на логістичне забезпечення і фінансування до частин, у тому числі і частин НГУ, співробітників ОВС, що виконують задачі в складі тактичних груп. Підрозділи НГУ, що спрямовуються в угруповання для виконання СБЗ, забезпечуються продовольством, технікою і майном по затверджених штатах, табелях положеності і нормам постачання на день вибуття доволічим органом, до якого вони прикріплені.

УДК 355/359.07

Василевский В.В., заступник ректора Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького з ресурсного забезпечення, полковник

ОСОБЛИВОСТІ УМОВ ТИЛОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЙ ПРИКОРДОННИХ ПІДРОЗДІЛІВ ШВИДКОГО РЕАГУВАННЯ

Досвід воєнного конфлікту на Сході України 2014–2015 рр. висвітлив неповну готовність Державної прикордонної служби України (далі – ДПСУ) щодо виконання завдань при загостренні обстановки у прикордонному просторі, зокрема, в умовах особливого періоду. Для забезпечення адекватності структури ДПСУ до захисту та посилення охорони ділянок державного кордону (далі – ДК)

до її складу було включено такі прикордонні підрозділи швидкого реагування (далі – ППШР) як оперативно-бойова прикордонна комендатура, оперативна зенітно-артилерійська прикордонна застава, оперативна протитанкова застава, снайперська прикордонна застава, мобільний прикордонний загін (з новою організаційно-штатною структурою). Серед їх основних завдань слід виокремити такі: участь у припиненні збройних конфліктів та інших провокацій на ДК України у взаємодії з підрозділами відповідних правоохоронних органів; участь у взаємодії із частинами і підрозділами Збройних Сил України та інших військових формувань у відбитті вторгнення або нападу на територію України збройних сил іншої держави чи групи держав; участь у заходах із запобігання кримінальним і адміністративним правопорушенням, протидію яким законодавством віднесено до компетенції ДПСУ, їх виявлення і припинення; участь у межах, визначених законодавством України, у взаємодії з органами Служби безпеки України, органами внутрішніх справ та іншими правоохоронними органами у боротьбі з тероризмом.

Разом із тим результати аналізу виконання оперативно-службових (службово-бойових) завдань, які покладались на ППШР при участі в антитерористичній операції, вказують на те, що ефективність їх дій значною мірою залежить від якісного, своєчасного та повного тилового забезпечення (далі – ТлЗ): речового, продовольчого, паливо-мастильними матеріалами, житлово-комунального. Однак, ТлЗ дій ППШР буде відрізнятися порівняно з ТлЗ у місцях постійної дислокації. Причиною цьому є особливості умов дій ППШР, а саме:

- відрив від місць постійної дислокації, щодо яких не застосовується чинне Положення про військово (корабельне) господарство Прикордонних військ України (наказ Голови Держкомкордону – командувача ПВУ від 06.08.98 № 328);

- відсутність стаціонарних складів, сховищ, заправних пунктів для зберігання і видачі матеріальних цінностей;

- відсутність майстерень з обслуговування та ремонту матеріальних цінностей;

- обмежені можливості щодо дотримання та контролю санітарно-гігієнічних вимог у місцях тимчасової дислокації;

- стохастичний характер завдань, що покладаються на ППШР (обумовлено можливістю різкої зміни обстановки);

- діяльність диверсійно-розвідувальних груп у тилу підконтрольної (або частково підконтрольної) території.

Таким чином, система тилового забезпечення ППШР, яка була розрахована на мирний час, потребує вдосконалення з урахуванням нових загроз та ризиків у прикордонній сфері діяльності в районі проведення АТО на основі провадження нових принципів, норм належності, форм, методів і засобів її побудови. Метою вдосконалення є створення умов для ефективного виконання покладених на ППШР завдань упродовж визначеного часу за рахунок якісного, своєчасного та повного забезпечення видами постачання. Отже, актуальним є завдання щодо наукового обґрунтування системи ТлЗ дій ППШР.

УДК 336:355

Василенко В.П., кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та військового господарства факультету економіки та менеджменту Національної академії Національної гвардії України

ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИЛОВИХ СТРУКТУР В УКРАЇНІ НА ПРИКЛАДІ АНАЛІЗУ БЮДЖЕТУ КРАЇНИ НА 2017 РІК

В сучасних умовах оборона покликана давати найбільш ефективні рішення сучасних воєнно-економічних завдань захисту держави від будь-яких посягань ззовні, а також швидкої локалізації внутрішніх конфліктів та забезпечення стабільності в країні. До того ж, слід постійно дбати про гідне місце України в системі міжнародної безпеки. Одним з найважливіших критеріїв, що характеризує прагнення держави забезпечити необхідні умови розвитку обороноздатності країни, підтримання бойової готовності військ в належному стані, є рівень оборонних видатків та їхній розподіл на три укрупнених статті:

- 1) “Утримання особового складу силової структури”;
- 2) “Утримання, закупівля військової техніки та озброєння, проведення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт”;
- 3) “Підготовка силової структури та їхнє матеріально-технічне забезпечення та інші потреби структури”.

На прикладі аналізу оборонних статей бюджету України на 2017 рік розглянуто основні параметри фінансового забезпечення оборонних структур в Україні. Шляхом порівняння цих параметрів з аналогічними параметрами фінансового забезпечення в країнах, які підтримують свої оборонні структури в високій ступені бойової готовності, показано, що основними негативними тенденціями в здійсненні фінансового забезпечення цих структур в нашої країні є наступні:

- обмеження у фінансуванні потреб силових структур в межах 50-60% від потрібного;
- суттєва структурна диспропорція бюджетів та кошторисів;
- як необхідність в цих умовах, надання права здійснення силовими структурами господарської діяльності з метою поповнення спеціальних фондів силових структур.

На прикладах наведених за результатами господарської діяльності Національної гвардії України (НГУ) у 2016 році показано протиріччя і негативні тенденції у забезпеченні бойової готовності військ під час такого господарювання.

Сформульовано пропозиції і рекомендації керівникам силових структур щодо організації їх діяльності за умов повної або часткової компенсації впливу цих негативних тенденцій в здійсненні фінансового забезпечення силових

структур. Такими пропозиціями можуть бути:

- підвищення ролі воєнно-економічного обґрунтування рішень, що приймаються при організації діяльності силових структур;
- покращення рівня воєнно-економічної підготовки офіцерських кадрів силових структур;
- активізація пропаганди ролі діяльності силових структур в нашій країні у сучасних умовах;
- створення в державних органах, через які проходить узгодження бюджетів, груп лобіювання інтересів силових структур;
- організація інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності цих груп лобіювання;
- організація впровадження інноваційних та альтернативних енергозберігаючих технологій у господарську діяльність.

По кожній пропозиції наведені приклади позитивної їх реалізації у діяльності силових структур в Україні.

Вирішення зазначених проблем з фінансовим забезпеченням силових структур в Україні (зокрема НГУ) буде сприяти розвитку обороноздатності країни, підтриманню рівня бойової готовності військ в належному стані.

УДК 336:205.432

Герасименко В.М., старший викладач кафедри менеджменту та військового господарства факультету економіки та менеджменту Національної академії Національної гвардії України

УПРАВЛІНСЬКЕ РІШЕННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Сутністю управління є вплив суб'єкта господарської діяльності на об'єкт господарської діяльності для досягнення максимального результату.

Метою тез є аналіз специфіки управлінського рішення з точки зору сучасної практики менеджменту організацій.

Організаційна структура управління має бути побудована таким чином, щоб забезпечувати на кожному рівні можливість своєчасного прийняття необхідних рішень. Управлінське рішення представляє собою соціальний акт, підготовлений на підставі варіантного аналізу і оцінки, яка прийнята в установленому порядку, має декларативне значення, містить постановку цілей і обґрунтування засобів їх здійснення.

В сучасних умовах переважає прийняття гнучких термінових рішень, коли зміни неможливо передбачити.

Крім того, при підготовці та прийнятті рішень необхідно враховувати: новизну, складність, динаміку і передбаченість багатьох явищ, які характеризують політичну, економічну, соціальну, ринкову та інші сфери діяльності.

Головною передумовою результативного управління є всебічний аналіз діяльності організації.

Рішення, які приймаються, можуть класифікуватися за різними ознаками: за змістом, за ступенем складності, формою, ступенем автоматизації та ін.

Процес прийняття рішення може бути одноразовим або багаторазовим з перевіркою прийняття рішення та документальним оформленням.

Час прийняття рішення може бути різноманітним: стратегічні рішення готуються роками, а оперативні – миттєво.

Велику роль в практиці прийняття рішень відіграє системний аналіз.

Успіхи математичних методів оптимального програмування з використанням обчислювальної техніки – істотно підвищують ефективність вирішення завдань управління.

Наявність відповідного алгоритму прийняття рішень і їх реалізації дає можливість поєднувати формальні й евристичні методи досягнення вищих результатів.

Для підготовки та прийняття рішення необхідна інформація про ситуацію й повинна бути чітко сформована ціль.

Зміна умов і політика оновлення потребують постійної роботи щодо розвитку організації.

Таким чином, алгоритм прийняття управлінських рішень при реорганізації структури або створенні нової організації складається з послідовних конкретних дій, направлених на досягнення поставленої мети.

Пошуки ефективного управління – головне завдання керівника організації. Адже ефективне управління забезпечує сталу діяльність організації, її конкурентоспроможність.

УДК 631.158.636

Гончаренко Н.Г., кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри економічних дисциплін факультету економіки та менеджменту Національної академії Національної гвардії України

РОЛЬ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРІВ-ФАХІВЦІВ

Умови сучасного часу вимагають від кожного спеціаліста різнобічних знань, особливо в сфері економічних відносин.

Економіка – це особлива сфера суспільного життя зі своїми законами, проблемами і суперечностями.

Саме за допомогою знань в економічній сфері можливо порівняти, співставити, проаналізувати, тощо різні процеси та закономірності суспільного життя, а більш спеціальні економічні науки розкривають внутрішній зміст тих чи інших економічних процесів та їх вплив на кінцеву діяльність. Якщо зупинитися конкретно на економічній теорії, то вона направлена саме на пізнання оточуючого світу та розробку заходів удосконалення економічної діяльності. До її основних функцій відносяться пізнавальна, світоглядна, методологічна та прогностична. Зважаючи на це саме економічна теорія, на наш погляд, здатна сформулювати та поступово розвивати економічну культуру та пізнання різних процесів суспільного життя.

Сьогодні інтерес освічених людей до економічної теорії все більше зростає. Пояснюється це тими глобальними змінами, які відбуваються в усьому світі. Ще П. Самуельсон у своєму підручнику «Економікс» писав, що «людина, яка систематично не вивчала економічну теорію, подібна до глухої, яка намагається оцінити музичний твір».

Бажано, щоб курсанти оволоділи деяким набором економічних концепцій, які допомогли б їм мислити більш ясно і послідовно в широкому діапазоні суспільних проблем, а економічні принципи дозволяють вловлювати зміст у навколишньому середовищі.

Сучасна економічна теорія як наука являє собою складну систему різних галузей (наукових дисциплін), які вивчають одночасно і суспільне виробництво і економіку.

Все це робить економічну теорію привабливою наукою, а слухачам всіх спеціальностей дає можливість оволодіти сучасними пізнаннями в сфері економічного пізнання. В системі економічних наук економічна теорія відіграє роль їх методологічної основи, на якому базується подальше вивчення та пізнання всіх економічних процесів суспільного життя, дає інструменти для різнобічного вивчення економічної дійсності.

Предметом вивчення економічної теорії військовими фахівцями повинні стати військово-економічні відносини. А за допомогою знань економічної теорії курсанти повинні вивчити сутність цих відносин, властиві їм причинно-наслідкові зв'язки і їх відображення в системі наукових категорій і законів. Військово-економічні відносини виникають і розвиваються на основі даного економічного базису, під впливом міжнародних відносин, військово-політичних цілей і військово-економічних потреб держави.

Функціональна структура економічної теорії для військових фахівців може бути представлена чотирма елементами, існування яких обумовлено військово-економічним процесом, що включає: військове виробництво; розподіл предметів військового призначення; обмін (повернення) предметів військового призначення; споживання предметів військового призначення.

Роль економічної теорії в підготовці військових кадрів визначається необхідністю формування у них вміння враховувати економічні аспекти у своїй повсякденній, службовій та особистісній сферах діяльності. Дедалі більше значення економічної освіти військових кадрів знаходить відображення в спрямованості науково-дослідних робіт, у змісті навчальних планів і програм, а також в різних засобах масової інформації.

УДК 355.242

Городнов В.П., доктор військових наук, професор, професор кафедри тактики факультету № 1 (командно-штабного) Національної академії Національної гвардії України; **Власюк В.В.**, ад'юнкт Національної академії Національної гвардії України, майор

**АПРОБАЦІЯ МЕТОДИКИ ОЦІНЮВАННЯ ВПЛИВУ
СВОЄЧАСНОСТІ ТА ПОВНОТИ ПОСТАЧАННЯ ЗАПАСІВ
МАТЕРІАЛЬНИХ ЗАСОБІВ НА СПРОМОЖНІСТЬ ВИКОНАННЯ
НЕОБХІДНОГО ОБСЯГУ СЛУЖБИ ЧАСТИНАМИ (ПІДРОЗДІЛАМИ)
НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ В ОСОБЛИВИЙ ПЕРІОД**

Виникнення на сході України самопроголошених Донецької (ДНР) та Луганської (ЛНР) республік у квітні 2014 року призвело до кризового загострення внутрішньої суспільно-політичної обстановки в державі. Тому для стабілізації ситуації згідно до чинного законодавства були залучені частини (підрозділи) Національної гвардії (НГ), інші правоохоронні органи та військові формування за призначенням.

Виконання поставлених завдань за призначенням частинами (підрозділами) НГ, відповідно до задуму військового командування, реалізується веденням службово-бойової діяльності (СБД). Зміст СБД полягає у виконанні сукупності службово-бойових завдань (СБЗ).

Однією із базових умов ведення СБД частинами (підрозділами) НГ є залучення до виконання СБЗ достатньої кількості боєздатного особового складу. Сукупність поставлених СБЗ формує перед особовим складом необхідний обсяг служби, який вимагається виконати протягом планового періоду.

Процес виконання поставлених завдань силами НГ супроводжується витрачанням різноманітних матеріальних засобів. З метою задоволення виникаючих потреб у відповідних засобах організується і здійснюється матеріальне забезпечення залучених частин НГ. Зазначені заходи покладаються на систему матеріального забезпечення (СМЗ). Необхідними результатами роботи елементів матеріального забезпечення є утворення умов для збереження спроможності виконати необхідний обсяг служби частинами (підрозділами) НГ, що перебувають на утриманні СМЗ.

Під час виконання СБЗ частинами НГ в умовах особливого періоду виникає

раптове додаткове витрачання матеріальних засобів. Нормативні рівні забезпечення матеріальними засобами на плановий період вичерпуються передчасно. Постає протиріччя: якщо нормативні рівні забезпечення матеріальними засобами визначаються як достатні для ведення СБД на плановий період, то через виникнення раптової швидкості витрачання запасів задоволення потреб військових частин частково або повністю припиняється раніше розрахункового часу.

Описане протиріччя є практичною проблемою в зоні проведення АТО. Проблема зменшення спроможності виконувати необхідний обсяг служби частинами (підрозділами) НГ через раптове зниження рівнів забезпечення матеріальними засобами потребує вирішення. Робота існуючої системи матеріального забезпечення потребує удосконалення наявних принципів управління її елементами.

Таким чином, розроблена методика, що може бути корисна командирів частини (підрозділу) та його заступнику з тилу отримувати прогностичні дані щодо витрачання матеріальних засобів по кожному їх виду; оцінювати своєчасність підвозу витрачених матеріальних засобів наявними силами та засобами; прогнозувати можливі втрати боєздатного особового складу при фактичних рівнях забезпечення; приймати управлінські рішення щодо недопущення зриву виконання завдань через нестачу запасів.

УДК 355.424.7

Завгородній А.В., викладач кафедри логістики Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького, підполковник

ІНТЕГРУВАННЯ СИСТЕМИ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУБ'ЄКТІВ ВІЙСЬКОВОГО УГРУПУВАННЯ УКРАЇНИ НА ДОНБАСІ

14 квітня 2014 року В.о. Президента України, спікер Верховної ради Олександр Турчинов підписав указ Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 квітня 2014 року «Про невідкладні заходи щодо подолання терористичної загрози і збереження територіальної цілісності України». Ця дата є початком антитерористичної операції на сході України.

До складу військового угруповання України на Донбасі, які беруть участь в антитерористичній операції, входять угруповання підрозділів Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України НГУ, Державної прикордонної служби України, Служби безпеки України, Управління Державної охорони України, котрі задіяні у збройному конфлікті на сході України.

Залежно від обстановки, яка склалась на тих чи інших ділянках фронту,

залежно від завдань, які висуває сьогодення, до проведення різних операцій залучаються сили та засоби різних відомств.

Якщо військовослужбовці, які виконують одні й ті ж бойові завдання, є представниками різних відомств, виживають разом у важких умовах і виконують свій військовий обов'язок разом, то це зовсім не означає, що й матеріально-технічне забезпечення у них спільне.

Силові структури нашої країни є суб'єктами бюджетного права і вони не в змозі порушити основ програмно-цільового методу використання державних коштів (у нашому випадку – порядку використання матеріально-технічного засобів). Метою запровадження такого методу є встановлення безпосереднього зв'язку між виділенням бюджетних коштів (матеріально-технічних засобів) та результатами їх використання.

Іншими словами кожен суб'єкт військового господарювання не уповноважений здійснювати матеріально-технічне забезпечення персоналу іншого відомства, якщо на це не має розпорядження старшого начальника. Вищі адміністративні апарати відомств не в змозі передбачити всіх ситуацій щодо забезпечення персоналу, який надано для виконання різних завдань від інших силових структур. Випадки спільних дій у загостреній ситуації, коли обстановка диктує свої вимоги, відбуваються дуже часто. Отже на практиці виходить, що діє принцип «Кожний сам за себе». Одним із шляхів, по якому може піти розвиток міжвідомчого матеріально-технічного забезпечення, це зміни, які доцільно проводити на законодавчому рівні.

Починаючи з 11 грудня 1998 року для організації і проведення антитерористичних операцій та координації діяльності суб'єктів, які ведуть боротьбу з тероризмом чи залучаються до антитерористичних операцій, згідно з Указом Президента України, створено Антитерористичний центр при Службі Безпеки України (далі – АТЦ).

Керівна роль АТЦ є великою, але Служба безпеки відокремилась від питань матеріально-технічного забезпечення. Законодавцем зазначено, що організація боротьби з тероризмом в Україні та забезпечення її необхідними силами, засобами та ресурсами здійснюється Кабінетом Міністрів України. У свою чергу, покладання вирішення питань логістики на АТЦ, значно зменшить шлях підвозу матеріальних засобів. А місцеві координаційні групи при логістичних центрах АТЦ зможуть швидше приймати часткові рішення зі здійснення матеріально-технічного забезпечення персоналу різних відомств на місцях.

УДК 656.065.35

Задерієнко С.І., кандидат військових наук, доцент, професор кафедри управління повсякденною діяльністю військ та тилового забезпечення Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, підполковник

**ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕСВОЄЧАСНЕ СПИСАННЯ ВИТРАЧЕНИХ
ПАЛЬНО-МАСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ**

Аналіз списання витраченого пального за останні два роки показав, що у військових частинах (підрозділах) продовжуються випадки несвоєчасного подання встановленої звітності. Станом на січень 2017 року ряд військових посадових осіб у ланці окремий взвод (рота), недостатньо обізнані з порядком ведення облікових документів та термінами подання донесень у вищій штаб.

Тимчасове керівництво з обліку військового майна у Збройних Силах України (ЗСУ), затверджене наказом Міністра оборони України від 24.12.2010 р № 690 зобов'язує командира підрозділу, який проводить самостійне заправлення техніки, щомісячно подавати начальнику служби пального військової частини Донесення про наявність та рух військового майна ф. 24, що складається на підставі записів у книзі обліку наявності та руху військового майна у підрозділі ф. 26 та книзі обліку роботи машин, витрати пального і масел ф.38.

Начальники служб пально-мастильних матеріалів (ПММ) військових частин іноді не спроможні вчасно зібрати з підрозділів донесення ф. 24 та провести по книгам обліку необхідні дані, особливо якщо підрозділи знаходяться в зоні антитерористичної операції, а служба перебуває у пункті постійної дислокації.

Згідно Табеля термінових донесень з питань оперативного та матеріально-технічного забезпечення військ (сил) на мирний час, затвердженого наказом начальника Генерального штабу – Головнокомандувача Збройних Сил України від 12.04.10 р № 55, подають донесення ф. 1/ПММ особисто командири військових частин (начальники установ, закладів) щомісячно до 5 числа місяця, наступного за звітним. Саме тому усі командири (начальники), як зацікавлені особи, повинні створити в кінці кожного місяця необхідні умови для роботи начальника служби пального у підрозділах та забезпечити виконання вимог Табеля термінових донесень.

Несвоєчасне подання звітності по службі ПММ є підставою для притягнення посадових осіб до юридичної відповідальності. Як правило, старших командирів притягають до дисциплінарної відповідальності за невиконання вимог статті 67 Статуту внутрішньої служби ЗСУ, яка зобов'язує командира полку (окремого батальйону) знати про дійсний стан справ у підпорядкованих підрозділах. А наступними посадовими особами, які можуть отримати покарання за несвоєчасне подання донесень ф.1 /ПММ є начальник штабу та заступник командира військової частини з тилу.

Стаття 69 Статуту внутрішньої служби ЗСУ зобов'язує начальника штабу полку (окремого батальйону) щоденно керувати веденням обліку матеріальних засобів, своєчасно подавати до вищого штабу необхідні донесення. Тобто начальник штабу має простежити за тим щоб донесення ф.1 /ПММ не пізніше 5 числа місяця, наступного за звітним отримало вихідний номер у діловодстві військової частини і було відправлене до вищого штабу.

Заступник командира полку (окремого батальйону) з тилу, як вимагає стаття 77 Статуту внутрішньої служби ЗСУ, зобов'язаний постійно проводити роботу з виховання підлеглих та вдосконалення їх підготовки за спеціальністю, організувати й контролювати ведення обліку та звітності в установленому порядку.

Незадовільна робота у щоденному керівництві обліком пального, порушення звітної дисципліни в підрозділах та службі будуть вказувати невиконання вимог статей 69, 77 Статуту внутрішньої служби ЗСУ, та наявність вини начальника штабу і заступника командира з тилу.

УДК 378.1:355.23

Каплун С.О., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри економічних дисциплін факультету економіки та менеджменту Національної академії Національної гвардії України

АНАЛІЗ ЗМІСТУ СУЧАСНИХ ФУНКЦІЙ ПРАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОФІЦЕРІВ СЛУЖБ ТИЛУ ТА ПОВНОТИ ВІДОБРАЖЕННЯ ЇХ У ПРОГРАМАХ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ТИЛОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Актуальність роботи в першу чергу обумовлена тим що започаткована керівництвом країни реформа системи національної безпеки та оборони – у тому числі системи логістики збройних формувань України з урахуванням успішного досвіду розвинутих країн світу повинна мати своє відображення в оновленій системі професійної підготовки військових фахівців цієї сфери життєдіяльності військ. Поштовхом до проведення цієї реформи стала загроза реальна загроза незалежності та суверенітету України, а також проведення антитерористичної операції на сході країни.

Крім того сучасний рівень розвитку суспільства потребує саме компетентної організації всієї системи професійної освіти. Постіндустріальний етап розвитку світового співтовариства вже не визначає наявність формальної освіти як гарантії професійної компетентності фахівця.

Специфіка професійної діяльності офіцерів служб тилу сьогодні визначається сучасними соціально-економічними перетвореннями в Україні, так з урахуванням економічних трансформацій розвивається система замовлень і поставок матеріально-

технічних засобів тилового забезпечення, надання послуг тощо. Дедалі ширше й глибше входить в процес забезпечення військ цивільний сектор вітчизняної економіки в усіх передбачених законодавством організаційних формах. У зв'язку з цим безумовною перевагою наших випускників – офіцерів служб тилу, буде те, що в подальшому під час виконання своїх функціональних обов'язків вони зможуть адаптуватися до сучасних напрямів майбутньої професійної діяльності: економічної, маркетингової, фінансової, податкової, банківської, обліково-контрольної, освітньої, науково-дослідницької діяльності тощо. Так наприклад розуміння механізмів фінансово-економічної діяльності підприємств нашими випускниками дає можливість ефективно організовувати виробничу діяльність наступних об'єктів та підрозділів підпорядкованих їм служб тилу: пекарень, військових пралень, бань, майстерень по ремонту речового майна – економлячи при цьому мільйони бюджетних коштів.

В ході дослідження проаналізовано теоретичні основи професійної підготовки офіцерів тилового забезпечення Національної гвардії України. На підставі проведеного аналізу визначено перелік сучасних функцій професійної діяльності офіцерів служб тилу, та визначено шляхи відображення їх у змісті навчальних дисциплін професійної підготовки фахівців тилового забезпечення.

Відповідно до цього визначено що загальний перелік та зміст окремих професійних функцій офіцерів-фахівців тилового забезпечення не обмежується сьогодні лише трактуванням Статутів Збройних Сил України та Положенням про військове господарство військової частини Національної гвардії України. Він потребує ретельного доповнення та осучаснення.

Відповідно до цього першочерговою необхідністю є суттєве коригування змісту навчальних програм дисциплін блоку професійно-орієнтованих навчальних дисциплін фахової підготовки офіцерів служб тилу з урахуванням отриманих інформаційно-аналітичних матеріалів щодо сучасних реалій службово-бойового застосування військових частин Національної гвардії України та оновленого змісту професійної діяльності офіцерів служб тилу.

УДК 07.51.001.63:331.101.1

Квітковський Ю.В., старший викладач кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

УРАХУВАННЯ БІОМЕХАНІЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ЛЮДСЬКОГО ТІЛА ПРИ КОНСТРУЮВАННІ ЗАХИСНИХ БРОНЕШОЛОМІВ

У доповіді розглядається проблема недостатності урахування біомеханічних характеристик людського тіла, зокрема голови та шийного відділу хребта, при конструюванні бронешоломів, що застосовуються співробітниками силових

структур, які здійснюють охорону правопорядку і забезпечують економічну безпеку держави та суб'єктів економічної діяльності, а також наукова задача по формулюванню біомеханічних передумов, які необхідно врахувати при створенні Державного стандарту України на проектування військових бронешоломів. В той же час були видані численні публікації, у яких досить докладно висвітлювалися біомеханічні аспекти виникнення травм голови й шляхи їхнього запобігання. Зокрема висвітлювалася біомеханіка черепно-мозкової травми, а також питання моделювання ушкоджень м'яких тканин голови, переломів кісток черепа, забиття головного мозку при різних механізмах травми. Основна увага в цих публікаціях приділялася поліпшенню амортизаційних властивостей промислових і спортивних шоломів та касок.

Наводяться основні поняття щодо критеріїв механічної толерантності людського тіла, заброневих ушкоджень внаслідок влучення вражаючих елементів у захисне спорядження, а також можливі негативні наслідки в результаті силових впливів на голову та шийний відділ хребта.

З точки зору біомеханіки людського тіла, шоломи повинні задовольняти наступним основним вимогам:

- знижувати енергію удару, яка сягнула голови;
- захищати голову від ударів, що відбуваються з відносно невеликими;
- швидкостями при великих взаємодіючих масах;
- знижувати амплітуду і збільшувати тривалість ударного імпульсу;
- не збільшувати небезпеку травми шийного відділу хребта при швидких рухах (внаслідок збільшення маси і моменту інерції сегмента «голова – шолом»).

Амортизаційні можливості шоломів залежать від наступних основних чинників:

- розмірів, геометрії і матеріалу корпусу;
- конструкції і матеріалу підвіски.

Амортизуючі можливості різних ділянок шоломів не однакові. Найгірші вони в лобовій частині. Також не всі ділянки корпусів шоломів однакові з точки зору міцності.

При збільшенні маси і моменту інерції системи «голова – шолом» збільшується небезпека травмування шийних хребців при сильних ударах вражаючих елементів. Визначальними є вага шолома (головним чином корпусу), положення його центру мас щодо осі обертання, що проходить через шийні міжхребетні диски, і момент інерції.

Шолом повинен конструюватися так, щоб вертикальна проекція його центра мас при природній позі людини збігалася з вертикальною проекцією центру мас його голови або перебувала дещо позаду її. Носіння шоломів з невірним розташуванням центру мас веде до стомлення м'язів шиї і викликає головні болі.

В даний час, очевидно, найбільш раціональним засобом захисту області шиї від травм, викликаних її швидким зміщенням в результаті попадання в корпус шолома вражаючих елементів, можуть бути амортизовані захисні коміри бронежилетів, які

можуть знизити небезпеку пошкоджень шийного відділу хребта навіть при носінні масивних шоломів. Іншими словами, конструювання бронешолому і бронезилету має здійснюватися комплексно, як єдиного комплексу захисного спорядження.

УДК 336.1

Крамаренко К.М., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економічних дисциплін факультету економіки та менеджменту Національної академії Національної гвардії України

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН НГУ

Військові частини є юридичними особами, у розпорядженні яких є ресурси, що забезпечують своєчасне і повне виконання поставлених завдань. Ресурси військової частини НГУ можна визначити як сукупність матеріальних і нематеріальних елементів, які необхідні для виконання основних обов'язків і завдань, передбачених Законом України «Про Національну гвардію». Звідси ресурсний потенціал військової частини НГУ – це сукупність ресурсів і можливостей, які можуть бути використані для виконання основних обов'язків і завдань, передбачених Законом України «Про Національну гвардію».

Однією із складових ресурсного потенціалу військової частини є фінансові ресурси (потенціал). Фінансові ресурси (фінансовий потенціал) – сукупність грошових коштів та надходжень, які є в розпорядженні військової частини для виконання фінансових зобов'язань, здійснення витрат на відтворення ресурсів та стимулювання працівників.

Фінансове забезпечення військової частини – це діяльність, яка здійснюється в межах фінансової системи держави у всіх її проявах та є формою участі в розподілі грошових коштів шляхом отримання фінансових ресурсів із метою наділення військової частини відповідними матеріально-технічними ресурсами. Це система заходів з організації фінансового господарства та здійснення своєчасного і належного забезпечення потреб військової частини в коштах для виконання поставлених завдань.

Найважливішими напрямками фінансової діяльності військових частин можна визначити наступні:

- 1) участь в формуванні й використанні бюджетних коштів різних рівнів;
- 2) участь у створенні й використанні фондів обов'язкового особистого страхування військовослужбовців і службовців;
- 3) участь в створенні й використанні коштів різних державних позабюджетних фондів (пенсійного, соціального страхування тощо);
- 4) участь у відносинах з приводу отримання й використання банківських

позик і компенсаційних виплат для будівництва індивідуального житла і житлово-будівельних кооперативів, державних допомог, інших соціальних компенсаційних виплат; кредитні відносини;

5) залучення і використання коштів, одержуваних в суб'єктах держави від фінансово-господарської діяльності.

Ефективність використання фінансових ресурсів залежить від правильного планування і розподілу фінансових коштів, отриманих з бюджету, а також дотримання фінансової дисципліни.

Фінансовим господарством військової частини є система фінансових органів та відносин між ними і структурними підрозділами військової частини, відповідними посадовими особами, іншими фізичними та юридичними особами в ході управління фінансовими ресурсами, виділеними у розпорядження військової частини.

Основними заходами, які в своїй сукупності складають фінансове господарство військової частини, є планування, отримання, витрачання і облік коштів, складання фінансової звітності, ведення діловодства фінансово-економічної служби, здійснення внутрішнього фінансового контролю.

УДК 355.41

Кулик О.С., заступник командувача Національної гвардії України з тилу – начальник логістики, полковник; **Бондаренко О.Г.**, кандидат наук з державного управління, доцент, начальник кафедри тилового забезпечення факультету економіки та менеджменту Національної академії Національної гвардії України, полковник

ОБҐРУНТУВАННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ ЩОДО МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ

Успішний розвиток держави на основі стратегії європейської інтеграції неможливий без вирішення проблем реформування сектору безпеки і оборони (СБО). Саме на СБО покладаються основні функції забезпечення національної безпеки держави – захисту державного суверенітету, територіальної цілісності, конституційного ладу, суспільних цінностей, прав і свобод громадян. Сучасні виклики і загрози національній безпеці України вимагають створення ефективних механізмів боротьби та протидії таким загрозам, зокрема, невідкладного реформування сил СБО та системи їх логістичного забезпечення на основі принципів та стандартів ЄС і НАТО.

Так, Указом Президента України від 14 березня 2016 року № 92/2016

затверджена Концепція розвитку сектору безпеки і оборони. Досягнення мети Концепції реалізується шляхом: створення ефективної системи управління СБО як цілісною функціональною системою; об'єднання оперативних спроможностей складових СБО для забезпечення своєчасного і адекватного реагування на кризові ситуації, які загрожують національній безпеці; постійного підтримання визначених сил безпеки і оборони в готовності до виконання завдань за призначенням; удосконалення системи планування у СБО, забезпечення раціонального використання державних ресурсів. Вказані напрямки реалізації Концепції неможливі без удосконалення механізмів державного управління логістичним забезпеченням сил СБО.

Нерозв'язаними проблемами у СБО, серед інших, залишаються: довготривале фінансове та матеріальне забезпечення складових СБО за залишковим принципом, недосконалість процесу формування, координації та взаємодії складових СБО під час вирішення спільних завдань із забезпечення національної безпеки (у тому числі відмічається недосконалість взаємодії сил СБО щодо матеріального забезпечення в разі їх спільних дій); незавершеність процесу побудови ефективної системи управління ресурсами сил СБО у кризових ситуаціях, що загрожують національній безпеці; недосконала система планування та спільного застосування військ (сил) та засобів, їх підготовки та забезпечення (у тому числі і матеріального). Подолати зазначені проблеми передбачається шляхом цілеспрямованого реформування та розвитку СБО із запровадженням уніфікованої системи планування та управління ресурсами на основі сучасних європейських та євроатлантичних підходів. Елементом такого реформування є удосконалення механізмів державного управління логістичним забезпеченням сил СБО в разі їх спільних дій.

Указом Президента України від 06.06.2016 № 240/2016 введено в дію Стратегічний оборонний бюлетень, який є дорожньою картою оборонної реформи з визначенням шляхів її впровадження на засадах і принципах, якими керуються держави – члени НАТО. На виконання вимог вказаного документу Міністерством оборони України (МОУ) розроблено та прийнято наказ МОУ від 11.10.2016 № 522 «Основні положення логістичного забезпечення Збройних сил України». Цим документом вводиться у вжиток поняття «логістичне забезпечення», яке замінює собою такі поняття як «тилове і технічне забезпечення», «матеріально-технічне забезпечення», «матеріальне забезпечення». Слід зазначити, що вказане, нове для України, поняття потребує ретельного теоретично-методологічного дослідження. Крім цього, в умовах докорінного реформування СБО, актуальною постає проблема застосування дієвих механізмів державного управління логістичним забезпеченням сил СБО в разі їх спільних дій.

Внаслідок сказаного вище, нами визначений **об'єкт дослідження** – система

логістичного забезпечення сил сектору безпеки і оборони.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні засади, методичні підходи, методи, моделі та практичні рекомендації щодо державного управління логістичним забезпеченням сил СБО в разі їх спільних дій.

Мета дослідження полягає у тому, щоби на основі наукових підходів розробити теоретико-методологічні положення державного управління логістичним забезпеченням сил СБО в разі їх спільних дій, оцінювання діяльності та моделювання організаційної структури органів управління логістичного управління, а також сформулювати шляхи підвищення їх ефективності.

Поставлена мета дослідження визначила необхідність розв'язання наступних завдань:

- узагальнити теоретичні засади державного управління силами СБО та їх взаємодії в разі спільних дій;
- сформулювати теоретико-методологічні положення щодо сутності та системи логістичного забезпечення сил СБО;
- виявити особливості логістичного забезпечення складових сектору безпеки і оборони;
- проаналізувати та систематизувати досвід країн-учасниць НАТО щодо управління логістичним забезпеченням об'єднаними збройними силами;
- виявити та класифікувати чинники, що впливають на управління логістичним забезпеченням сил СБО;
- обґрунтувати методичний підхід до оцінювання діяльності органів управління логістичним забезпеченням сил СБО;
- розробити методику моделювання раціональної організаційної структури органів управління матеріальним забезпеченням сил СБО в разі їх спільних дій;
- запропонувати основні напрями удосконалення системи логістичного забезпечення сил СБО, у т.ч. нормативно-правового регулювання;
- розробити практичні рекомендації щодо організації логістичного забезпечення сил СБО в разі їх спільних дій;
- обґрунтувати концептуальні положення стратегії управління логістичним забезпеченням сил СБО.

Наукова новизна очікуваних результатів полягає в поглибленні існуючих та обґрунтуванні нових теоретичних положень і концептуальних підходів, які спрямовані на формування цілісної методології здійснення державного управління логістичним забезпеченням сил СБО в разі їх спільних дій.

Практичне значення очікуваних наукових результатів полягає у тому, що отримані наукові результати можуть бути використані при розробці та впровадженні нормативно-правового регулювання логістичним забезпеченням

складових СБО, в процесі удосконалення механізму взаємодії силових міністерств та відомств в разі спільного виконання покладених на них законодавством завдань, при впровадженні стандартів ЄС та НАТО у систему матеріального забезпечення СБО.

УДК 355.351

Кулик О.Є., заступник командувача Національної гвардії України з тилу – начальник логістики, полковник; **Зозуля А.В.**, кандидат військових наук, доцент кафедри тилового забезпечення факультету економіки та менеджменту Національної академії Національної гвардії України, полковник; **Воробйов С.О.**, старший помічник начальника науково-організаційного відділу Національної академії Національної гвардії України, підполковник

**РОЗРОБКА МЕТОДИКИ ПОШУКУ ЕКОНОМІЧНИХ ОБҐРУНТУВАНЬ
ВАРІАНТІВ ЗАКУПІВЛІ ОВОЧІВ ДЛЯ ЗАДОВОЛЕННЯ ПОТРЕБ
ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ**

Турбота про військовослужбовця є одним з головних завдань командирів усіх ступенів. Якісне та повноцінне харчування особового складу підрозділів, військових частин та з'єднань Національної гвардії України відіграє важливу роль в загальній системі забезпечення військ та суттєво впливає на рівень бойової готовності.

Одним з основних завдань продовольчої служби є якісне проведення сезонної заготівлі картоплі та овочів. В умовах сьогодення актуальним постає питання якості довгострокового зберігання свіжих овочів в овочесховищах військових частин. Останніми роками виробники даної продукції все більше схильються до нестандартних методів її вирощування, застосовуючи неприродні стимулятори для максимального збільшення об'єму врожаю та відповідно прибутку. Це в свою чергу призводить до зниження здатності кінцевого продукту до тривалого зберігання. Виходячи з цього, а також враховуючи ряд факторів, які суттєво впливають на зниження якості картоплі та овочів при довгостроковому зберіганні на складах військових частин (незадовільний стан овочесховищ, недостатнє фінансування на проведення сезонних заготівель), постає питання удосконалення процесу закупівлі та зберігання цієї групи продовольства. Таким чином, можливо, було б доцільніше відмовитися від існуючої схеми проведення сезонних заготівель та здійснювати закупівлю якісних свіжих овочів періодично, наприклад щомісяця.

Отже, метою досліджень є пошук економічних обґрунтувань іншого варіанту закупівлі овочів для мінімізації їх псування під час тривалого зберігання та можливого виключення природного убутку і як наслідок більш повноцінного харчування військовослужбовців.

УДК 332:146

Морозова Л.В., старший викладач кафедри економічних дисциплін факультету економіки та менеджменту Національної академії Національної гвардії України

РОЛЬ ІННОВАЦІЙ В РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Як свідчить досвід розвинених країн, життєздатність національних економік насамперед визначається масштабами та якістю впровадження нових ідей, нових технологій, нових управлінських систем, нових продуктів, які є результатом розвитку науки та інноваційної діяльності. Коли відсутні важливі інноваційні зміни, економіка скочується до стагнації. Наразі світова економіка переживає уповільнення розвитку, вихід з якого може забезпечити нова хвиля нововведень, спроможних дати довгостроковий стимул наступному періоду зростання. Тому головними проблемами сучасної ідеології управління розвитком економіки є питання інноваційної діяльності.

Інноваційна діяльність – діяльність, спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок, що зумовлює випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг.

Проблемою інноваційного менеджменту на рівні держави є забезпечення формування та функціонування національної інноваційної системи України різними державними інститутами. Кожна з одиниць інфраструктури державного сектору виконує свої чітко визначені функції в рамках Концепції розвитку національної інноваційної системи.

Здійснення інноваційної діяльності підприємствами представляє інтерес як для самого підприємства завдяки вигодам від комерціалізації інновації, так і для держави. Але сучасне державно – приватне партнерство перебуває на достатньо низькому рівні. Хоча згідно закордонної практики даний вид партнерства забезпечує зростання ВВП країни та створює передумови для здійснення ефективної інноваційної діяльності суб'єктами інфраструктури.

Крім створення загальних базових передумов успішної реалізації національної інноваційної політики значне місце має приділятися конкретним галузевим програмам розвитку. Однією з найважливіших серед них є нанотехнології.

Нанотехнології – це єдиний надгалузевий фундамент розвитку всіх без винятку галузей нової наукомісткої економіки постіндустріального суспільства. Наразі нанотехнології – це найбільший фінансовий науковий напрямок в світі.

Таким чином, на сучасному етапі розвитку суспільства інноваційна діяльність є невід'ємною частиною ефективного функціонування економіки. Створюючи підґрунтя для подальшого економічного зростання, інновації також є результативною характеристикою добробуту країни в цілому, а для України це дозволить суттєво розширити сектор національного господарства, який поступово набуватиме властивостей новітньої форми ефективної економічної системи

сучасності – економіки, заснованої на знаннях, економіки взаємовигідної співпраці держави та приватного сектору.

УДК 336:226.105

Морозова Л.В., старший викладач кафедри економічних дисциплін факультету економіки та менеджменту Національної академії Національної гвардії України

РОЛЬ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Фінансовий механізм – це сукупність форм і методів створення й використання фондів фінансових ресурсів з метою забезпечення різних державних структур, господарських суб'єктів і населення.

Метою даних тез є аналіз ролі фінансового механізму в сучасній економіці.

Складовими частинами його є фінансове планування й прогнозування, фінансові показники, нормативи, ліміти й резерви, стимули й санкції, а також система управління фінансами.

За допомогою фінансового механізму здійснюється широкомасштабний розподіл і перерозподіл створюваного в державі валового внутрішнього продукту відповідно до основних положень фінансової політики.

На стадії фінансового планування й прогнозування визначаються фінансові можливості держави щодо фінансового забезпечення розвитку її економіки й соціальної сфери.

Показники прогнозних розрахунків є основою для приведення в дію відповідних стимулів та інструментів у формі різноманітних пільг, санкцій або обмежень, які забезпечують розвиток держави в заданому напрямку.

Це можуть бути пільги з оподаткування, пільгове кредитування або надання дотацій на покриття збитків тощо.

Можуть застосовуватися також фінансові інструменти, що обмежують ту чи іншу форму діяльності.

Це штрафи, відміна пільг, додаткове оподаткування тощо.

Фінансовий механізм характеризують узагальнюючі та індивідуальні показники.

Узагальнюючими є загальний обсяг фінансових ресурсів, що створюється в державі, обсяг доходів та видатків бюджету тощо.

Індивідуальні – це величина витрат бюджету держави на одного мешканця, розмір податків, що сплачуються одним працюючим тощо.

Фінансові показники дають змогу визначити дієвість фінансового механізму. Важливими елементами фінансового механізму є фінансові нормативи, ліміти й резерви.

Нормативи характеризують повний рівень забезпечення видатків, різних видів витрат фінансових ресурсів.

Ліміти є певними обмеженнями на витрати в інтересах держави, підприємця або громадянина.

Резерви мають нейтралізувати вплив не передбачуваних факторів, що можуть виникнути в майбутньому.

Таким чином, фінансовий механізм спрацьовує ефективно, якщо функціонують усі його складові. Застосовуючи їх, держава може спрямовувати економічний і соціальний розвиток на своїй території відповідно до потреб громадян. Цього досягають завдяки створенню фондів фінансових ресурсів.

УДК 336:215.122

Науменко М.О., доктор філософії економічного напрямку, доцент, професор кафедри менеджменту та військового господарства факультету економіки та менеджменту Національної академії Національної гвардії України

СПЕЦИФІКА ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ ДЛЯ ПОТРЕБ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Закупівля товарів, робіт і послуг для потреб Збройних Сил України повинна здійснюватися відповідно до чинного законодавства України та з дотриманням принципів, направлених на отримання максимальної ефективності використання бюджетних коштів.

Метою даних тез є аналіз специфіки державних закупівель для потреб Збройних сил України.

Виходячи з економічної ситуації в країні, законодавство щодо закупівель за державні кошти постійно змінюється і на теперішній час діє Закон України від 25.12.2015 р. № 922-VIII «Про публічні закупівлі», який введений в дію з 1 серпня 2016 року.

Законом визначено, що вартість предмета закупівлі товарів, робіт і закупівлі товару, послуги дорівнює або перевищує 200 тисяч гривень, а робіт – 1,5 мільйона гривень.

Однією з новацій публічних закупівель є те, що Закон № 922 у певній частині поширюється на закупівлі, очікувана вартість яких є меншою за вартість, визначену в ч. 1 ст. 2 цього Закону, тобто вартість ≥ 50 тис. грн., але ≤ 200 тис. грн. (товари / послуги) і 1,5 млн. грн. (роботи). Схематично особливості застосування Закону № 922 можна визначити наступним чином:

Як бачимо із схеми, незважаючи на те, що Закон № 922 регулює здійснення саме процедурних закупівель, він частково поширюється і на допорогові закупівлі: якщо їх очікувана вартість ≥ 50 тис. грн. і \leq вищенаведеним на схемі вартісним порогам.

Таким чином, у разі, якщо замовник має на меті закупити товари (роботи або послуги) за прямим договором і не проводить електронні торги, цей замовник повинен оприлюднити звіт про укладений за цим предметом закупівлі договір в системі Prozorro. Строк для оприлюднення зазначеного звіту становить календарний день з дня укладення такого договору.

УДК 355.6

Нестеренко Р.В., старший викладач кафедри тилового забезпечення факультету економіки та менеджменту Національної академії Національної гвардії України, майор

РОЗРОБЛЕННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПОСТАВКАМИ АВТОБЕНЗИНОМ ТА ДИЗЕЛЬНИМ ПАЛЬНИМ ДЛЯ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ НГУ

У сучасних умовах ефективно застосування Національної гвардії України (НГУ) постає неможливим без повного та всебічного її забезпечення. Гостро стоять проблеми використання матеріальних ресурсів, пошуку економічних підходів до вирішення ряду практичних і теоретичних задач, удосконалювання форм і методів тилового забезпечення. Постачання паливо-мастильних матеріалів (ПММ) –

один з основних видів матеріального забезпечення як в мирний так і у воєнний час. За обсягом фінансування займає другу позицію в кошторисі забезпечення військ. Службово-бойова діяльність (СБД) НГУ полягає у охоронних, режимних, ізоляційно-обмежувальних заходах (діях), спеціальних операціях і спрямована на забезпечення громадської безпеки, законності та правопорядку. В сучасних умовах успішне виконання поставлених перед НГУ завдань неможливе без використання автомобільної, бронетанкової та спеціальної техніки. Забезпечення ПММ цієї техніки безумовно впливають на якість виконання СБД. Водночас, вимоги керівних документів щодо економії бюджетних коштів обумовлюють необхідність пошуку найбільш ефективних способів забезпечення військових частин НГУ автобензином та дизельним паливом.

Під час участі в спеціальних операціях, здійснення заходів надзвичайного стану та надзвичайних ситуацій в мирний час НГУ виконує завдання у відриві від пункту постійної дислокації (забезпечують громадський порядок під час ліквідації наслідків техногенно-екологічних аварій (катастроф), беруть участь у проведенні антитерористичних операцій, карантинних заходів під час епідемій, епізоотій та епіфітотій). Одним із чинників, що впливає на якість виконання завдань у відриві від пункту постійної дислокації, є доставка в райони несення служби ПММ. За таких умов, забезпечення слід здійснювати в умовах максимальної автономності, застосовувати польові технічні засоби служб тилу (польовий заправний пункт).

НГУ після проведення тендерних закупівель забезпечуються ПММ централізовано від одного постачальника. Досвід минулих років показав, що в деяких містах дислокації частин і з'єднань склади (бази) даного постачальника знаходяться на значному віддаленні, а витрати на його доставку іноді становлять половину від об'єму самої заправки. Також слід врахувати отримання пального за рахунок спонсорської допомоги, що також вимагає додаткових коштів для його доставки. Питання економії, уникнення проблем, пов'язаних з безпекою під час перевезення пального, можливо вирішити з самими постачальниками за рахунок використання їхньої спеціальної техніки та доставки безпосередньо в частини та з'єднання.

Отже, перевищення потреб в елементах забезпечення паливом веде до перевитрати ресурсів, а недооцінка потреб може привести до зниження ефективності або навіть зірвати виконання завдання СБД. Тому, впроваджуючи в практику використання диференційованого підходу щодо використання різних способів забезпечення підрозділів НГУ ПММ, дозволить забезпечити економію коштів, підвищити якість господарської діяльності, що в свою чергу буде впливати на підвищення бойової готовності військ.

Мета досліджень – розробка методики розрахунку параметрів забезпечення військової частини автобензином та дизельним паливом, визначення переліку умов і факторів, що впливають на даний процес в умовах мирного часу та під час виконання завдань в зоні проведення антитерористичної операції.

УДК 656.065.35

Неуров І.В., кандидат економічних наук, старший викладач кафедри управління повсякденною діяльністю військ та тилового забезпечення Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, підполковник

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПАЛЬНО-МАСТИЛЬНИМИ МАТЕРІАЛАМИ ПІДРОЗДІЛІВ У ГІРСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ

Досвід АТО переконливо показує, що ініціативою, як правило, володіє наступаюча сторона, а тому щоб не дати агресору можливості реалізувати перевагу раптового нападу і перехопити ініціативу, Збройні Сили України повинні бути здатні в будь-яких умовах обстановки своєчасно розгорнутися і відбити вторгнення у відповідності до оборонного характеру прийнятої воєнної доктрини. Для цього необхідно прийняти попередні заходи щодо підвищення бойової готовності Збройних Сил до відбиття агресії і своєчасного забезпечення розгортання.

В ході бою в горах забезпечення паливом здійснюється відповідно до планів і реально складається бойовою та тиловою обстановкою і включає вирішення цілого ряду завдань. Найважливішою з них є організація поповнення запасів пального в підрозділах, що діють на окремих напрямках. У будь-яких умовах обстановки запаси пального при машинах, в транспортних засобах взводів, рот і груп матеріального забезпечення повинні поповнюватися щодня до встановлених норм.

Однак при діях в горах виконання цього завдання буде пов'язане зі значними труднощами. До них слід віднести важкі дорожні умови, створення противником гірських обвалів і завалів на шляхах підвозу, широке використання противником в тилу наших військ диверсійних груп.

Для поповнення запасів пального буде використовуватися не тільки штатний автомобільний транспорт, а й бойові та спеціальні машини, особливо гусеничні та колісні високої прохідності, транспортна авіація, і перш за все вертольоти. Поповнення запасів пального організовується в першу чергу в підрозділах, що виконують головну задачу, особливо в передбаченні їх відриву від головних сил. Слід уникати зайвих передач пального з транспортних засобів однієї ланки в транспортні засоби іншої, оскільки це призводить до збільшення часу на поповнення запасів пального в підрозділах і частинах. Досвід забезпечення бойових дій показує, що встановлена схема підвезення бригада – батальйон далеко не завжди дотримувалася. Як правило, в ході бойових дій подача пального силами і засобами старших начальників зі складу бригади і складу пального групи матеріального забезпечення здійснювалася безпосередньо в підрозділи які розташовані окремо. Витрачені в підрозділах запаси пального в умовах обмеженої прохідності доріг поповнювалися шляхом висування взводів матеріального забезпечення до підрозділів або направленням для цих цілей бойових машин до тилу батальйонів. В умовах бездоріжжя поповнення запасів пального проводилося

тільки вертольотами (як правило, Мі-8). При цьому велика увага приділялася підготовці тари до транспортування і скидання з малих висот.

Вертоліт Мі-8 може транспортувати усередині фюзеляжу або на зовнішній підвісі 1,6 т пального в 200-літрових бочках. Злив пального з резервуарів, встановлених в вантажних кабінах літальних апаратів, здійснюється станціями для перекачування пального або мотонасосними установками безпосередньо в автопаливозаправщики, автомобільні цистерни або в баки машин наземної техніки за допомогою польових заправних пунктів.

Для прийому пального, що подається повітряним транспортом, заступник командира бригади (полку) з тилу організує підготовку посадочних майданчиків або майданчиків для прийому вантажів, що скидаються на парашутах, розвантаження, збір вантажів і підвезення їх в частині підрозділи.

УДК 355.41

Орел О.В., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри тилового забезпечення факультету економіки та менеджменту Національної академії Національної гвардії України, підполковник

ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ

Військова логістика – є комплексом заходів, направлених на задоволення фінансових, матеріально-технічних, господарських, протипожежних, автотранспортних, медичних, торгово-побутових та інших потреб військових сил держави, що має найдавнішу історію та перспективи розвитку.

Перша згадка щодо поняття військова логістика приходиться на часи походу Олександра Македонського через пустиню в Єгипті у 332 році до н.е., коли він зумів організувати безперебійне постачання продовольства, води та фуражу для свого війська, що складалося з 65 000 воїнів та 8 900 тварин. Тил та постачання римських армій були влаштовані таким чином, що давали змогу вільно маневрувати польовій армії, яка сягала чисельності в 70-80 тисяч чоловік. Римляни, використовуючи водянні шляхи в період весняної повені, зосереджували продовольчі запаси у складах, розташованих у укріпленнях на кордоні там, де вони намічали великомасштабну операцію. Так, при операціях проти німців римське військо постачалося з фортеці Алізо, розташованої у верхів'ях річки Липпе, притоку Рейна. В подальшому, коли при наступі вглиб Німеччини римське військо віддалялося від фортеці, постачання здійснювалося через транспортний флот, який спускався по Рейну у море, огинаючи узбережжя сучасної Голландії та піднімався по Емсу, Везеру та Ельбі. Така система постачання давала римлянам велику перевагу над

варварами, які використовували тільки продовольчі запаси, взяті кожним з дому, та продовольства, що находили на місці.

Наступна згадка приходить на середньовіччя, де військо зазвичай вимушене було везти продовольство з собою в обозі із-за відсутності системи централізованого постачання. Закупки продовольства на місці ускладнювалися нерозвинутістю грошового обігу. Так, на війні Карла Великого із саксами кожен воїн повинен був з'явитися на збірний пункт із трьохмісячним запасом продовольства. В наслідок чого, війна могла продовжуватися тільки короткий термін, оскільки запас продовольства необхідно було зберігати на зворотній шлях. За середньовіковим військом, чисельністю у декілька тисяч чоловік, тягнувся на десятки кілометрів обоз у тисячні гурти скота та декілька тисяч повозок.

На початку Нового часу великомасштабні закупки продовольчих припасів державою не здійснювалися. Наймані солдати самостійно купували собі усе необхідне. У наземних арміях європейських країн існувала «маркітантська» система постачання, відповідно до якої за арміями пересувалися обози торговців (маркітантів), які продавали воїнам продовольство та фураж. Але вже на початку XVI століття, армії, що досягли чисельності десятків тисяч чоловік, почали використовувати централізовані склади (магазини), з яких уряд передавав командирам окремих загонів, що відчували труднощі при закупці продовольства на ринку, продовольчі припаси для їх солдат по заготівельній ціні з відповідним відрахуванням із платні солдат.

Досить скоро інші європейські країни перейняли у французів магазинну систему постачання і питання забезпечення стали визначальними для стратегії. З однієї сторони магазинна система давала полководцю велику свободу, але з іншої – визначала напрямки і розмах операцій. Саме тому Фрідріх Великий зробив вислів: «Не я тут команду, а хліб й фураж».

УДК 330.01

Осипенко С.М., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економічних дисциплін факультету економіки та менеджменту Національної академії Національної гвардії України

РОЗПОДІЛ КОШТІВ ЗА НАПРЯМКАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ НА ОСНОВІ ПОЛОЖЕНЬ ТЕОРІЇ КОРИСНОСТІ

Сучасна економічна ситуація в країні не дозволяє задовольняти потреби Національної гвардії України в повному обсязі. Тому актуальною постає завдання раціонального розподілу обмежених фінансових ресурсів як між структурними підрозділами НГУ, та й між окремими напрямками діяльності усередині цих підрозділів з тим, щоб отримати максимальний результат від використання ресурсів.

Слід зазначити, що на цей час розподіл бюджетних коштів за напрямками діяльності військових частин, хоча й спирається на попередні розрахунки потрібних асигнувань, в кінцевому підсумку проводиться шляхом залучення певного експертного середовища, що допускає можливість прийняття суб'єктивних рішень.

Для забезпечення обґрунтованості розподілу бюджетних коштів у військовій частині та формування її кошторису пропонується використати положення теорії корисності, основними категоріями якої є гранична корисність та споживчий вибір. Завдання розподілу бюджетних коштів, тобто формування видаткової частини кошторису частини можна представити як задачу споживчого вибору. В якості об'єкта аналізу (товару) слід розглядати суму грошей в умовних одиницях рахунку (дискретах), наприклад, 1 тис. грн. Кошти, що виділяються, незалежно від напрямку, мають корисність, тобто забезпечують виконання службово-бойових завдань частини.

У змістовному виді задача оптимального розподілу бюджетних коштів між напрямками діяльності частини полягає у розподіленні наявних бюджетних коштів між окремими напрямками її діяльності таким чином, щоб забезпечити максимум загального показника діяльності за всіма напрямками з дотриманням обмежень на граничні величини коштів.

Реалізація запропонованого підходу у розподілі бюджетних коштів за напрямками діяльності частини включає наступні загальні етапи робіт:

1) виділення видів діяльності військової частини за умовою, що вони повністю відображають обсяг та зміст діяльності в цілому;

2) обґрунтування показників результатів видів діяльності (приватних результатів) та підсумкового показника діяльності;

3) формування функцій корисності та функцій граничної корисності, тобто залежностей між показниками приватних результатів та величинами їх приросту і виділеними коштами, відповідно;

4) формування математичної моделі задачі оптимального розподілу виділених коштів між видами діяльності, її рішення та аналіз результатів.

У процес виконання окремих етапів, можливе повернення до попередніх етапів і уточнення прийнятих там рішень.

Проводиться аналіз результатів розподілу коштів за пропонуваним алгоритмом і визначаються умови його практичного використання.

В цілому, рекомендований підхід для розподілу бюджетних коштів військової частини є узагальненням, розвитком методу споживчого вибору. У певному сенсі цей підхід є універсальним і має самостійне значення при вирішенні завдань обґрунтування бюджетів складних систем організаційного, ієрархічного типу.

УДК 603.117.310.4

Писаревський С.В., начальник лабораторії кафедри тилового забезпечення Національної академії Національної гвардії України, капітан

РОЗВИТОК ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ В УМОВАХ АВТОМАТИЗОВАНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ

Розвиток комп'ютерних технологій дозволяє створювати програми, які значною мірою допомагають при проведенні контролю на всіх ділянках обліку матеріальних цінностей на підприємстві. Для цього комп'ютеризовані системи бухгалтерського обліку повинні відповідати таким основним вимогам, як просто та програми і її гнучкість. Поряд із цим така програма повинна забезпечувати можливість виправлення помилкових або спотворених операцій. З метою забезпечення нормальної діяльності підприємство повинне мати в запасі відповідні матеріальні цінності: насіння, корми, пальне, запасні частини, будівельні матеріали тощо. Розмір цих запасів залежить від виду діяльності підприємства та стану матеріально-технічного постачання. Зайві запаси відволікають оборотні кошти, а тому приводять до збільшення витрат. Недостатні запаси можуть спричинити зриви процесу виробництва. Тому внутрішньогосподарський контроль за запасами є необхідний, а в сучасних умовах розвитку комп'ютерних технологій, бухгалтерські програми роблять цей процес більш ефективним при менших витратах часу.

Процес контролю доцільно здійснювати відповідно до пунктів, передбачених у попередньо складеній програмі. Широке використання бухгалтерських програм для автоматизації обліку запасів створює умови для їх застосування і при проведенні ревізій. Проте застосування комп'ютерних технологій потребує дослідження системи документування, що відображає рух товарно-матеріальних цінностей.

Метою такого дослідження є вивчення інформаційних потоків, визначення обсягів інформації, контроль за правильністю її відображення в документах. Сучасна бухгалтерська програма контролю має охоплювати орієнтовно такі питання:

- визначення місця (бухгалтерія, цех, склад тощо);
- кількість примірників досліджуваного документа, котрі виписують одночасно;
- обов'язкові реквізити і показники, що містяться в документі, у т. ч. ті, що формуються в автоматичному режимі,
- підсумки за рядками, термінами, електронні підписи і т. п.;
- формулярне подання та методика розрахунку обліково-економічних показників (особливо це стосується розрахунку оптимізації обсягів поставок і норм запасів);

Загалом у випадку впровадження автоматизованих інформаційних систем внутрішнього контролю змінюється також функція бухгалтерської служби щодо використання ЕОМ. Персональні комп'ютери використовують не лише для потреб обліку, а й для виконання контрольних процедур. Проте такий підхід має, як уже

було зазначено, і певні проблемні аспекти. Адже необхідно, щоб контролери володіли навиками роботи на ПК і розуміли процеси машинного опрацювання інформації. Автоматизоване опрацювання даних з обліку і контролю запасів на практиці може забезпечуватися різними способами:

- розробленням спеціалізованою фірмою на замовлення управлінської інформаційної системи підприємства;
- придбанням універсального програмного комплексу (або його окремого модуля) на ринку програмного забезпечення;
- автоматизацією облікового процесу силами фахівців підрозділу з автоматизованого опрацювання даних підприємства;
- використанням табличних процесів обліковими працівниками для забезпечення автоматизованого розв'язання окремих завдань конкретної ділянки обліку.

Програмне забезпечення має бути доступним користувачам для виконання завдань контролю. Важливо також забезпечити належний рівень адаптації до особливостей технології та специфіки діяльності конкретного підприємства. У найузагальненішому варіанті програмне забезпечення повинно мати наступні складові :

1. Стандартні настройки (довідники, властивості рахунків тощо);
2. Можливості формування вхідної, поточної та підсумкової інформації у різних формах (відповідно до запиту користувача);
3. Можливості формування типових форм документів, що відображають результати перевірки (порівняльні відомості, акти та ін.);
4. Варіанти формування рекомендаційних положень і розпоряджень керівництва для забезпечення можливості виправлення помилок і викривлення облікових й звітних даних.

Перевагою автоматизованої інформаційної системи внутрішньогосподарського контролю запасів виробничих підприємств у цілому є те, що умовах автоматизації значною мірою зменшуються витрати часу на контроль і опрацювання результуючої інформації. Крім цього автоматизація дає змогу обмежитися вибіркоким контролем і менше уваги приділяти арифметичній перевірці. Однак слід мати на увазі, що контрольні функції автоматизуються найважче. Сама по собі комп'ютеризація обліку не може усунути приховування крадіжок, зловживань і невідповідальну поведінку працівників через неправильне перенесення на електронні носії реквізитів, зазначених у документах, введення фальсифікованих документів тощо. Комп'ютер завжди однаково оцінює ситуацію і процес, тому ймовірність помилок контролю в умовах застосування комп'ютерів значно нижча.

Таким чином, розроблення комп'ютеризованих систем бухгалтерського обліку і внутрішньогосподарського контролю сприятиме ефективнішому використанню електронно-обчислювальних машин для забезпечення оперативності управлінського впливу та ефективності і раціональності використання запасів, що призведе до збільшення прибутковості підприємства.

УДК 605.112.100.1

Писаревський С.В., начальник лабораторії кафедри тилового забезпечення Національної академії Національної гвардії України, капітан

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Стратегічне і тактичне планування є одним з найважливіших чинників, що визначають ефективність діяльності вітчизняного підприємства в ринковому середовищі, його фінансову стабільність та конкурентоздатність не лише на вітчизняному ринку, але й на світовому. Тому різноманітність методів управління стратегіями розвитку розкриває широкі можливості для здійснення наукових досліджень в даній сфері. На даний час питанням дослідження формування стратегій розвитку підприємства в умовах ринку займаються вітчизняні та зарубіжні вчені: І. Ансофф, А. Воронкова, В. Герасимчук, Л. Квасній, О. Тридід, О. Пушкар, Т. Сааті та ін. Проте наукові дослідження, присвячені проблемам розробки адекватних часу стратегій розвитку підприємств, пов'язаних із забезпеченням їх стійкого розвитку, як складно організованих систем із внутрішньою будовою і зовнішніми чинниками, є не повністю досконалими і потребують подальшого опрацювання. Одним з першочергових завдань підприємства по збереженню стійкості в нинішніх умовах їх діяльності є підготовка комплексного стратегічного плану розвитку з врахуванням умов як внутрішнього, так і зовнішнього середовища. Під економічною безпекою регіону розуміють «такий стан економічного розвитку регіону, що характеризується найбільш повним та раціональним використанням його економічного потенціалу, здатністю до самовідтворення, захищеністю від дії дестабілізуючих чинників, міцністю взаємозв'язків між елементами регіональної системи, що сприяє задоволенню економічних і соціальних інтересів населення регіону в ключі загальнодержавних інтересів. Тому вважаємо доцільним спочатку розглянути зміст стратегічного і тактичного планування, визначення цілей розвитку господарюючих суб'єктів регіону відповідно до їх поточного стану як основних складових механізму забезпечення економічної безпеки в умовах ринкової економіки.

На сучасному етапі стратегічне планування сприймається як умова ефективного управління підприємством, тобто це планування зростання, розвитку підприємства та інноваційне планування. Виходячи з твердження, що стратегічне планування – це процес проектування ймовірного майбутнього, його інтерпретують як діяльність, спрямовану на конструювання моделі розвитку підприємства, яка ґрунтується на забезпеченні його ефективного функціонування та конкурентоспроможності.

Отже, результатом стратегічного планування є перспективні цілі та стратегії, що знаходять своє відображення в стратегічних планах і програмах діяльності підприємства. Стратегічне планування є системою, що має своє призначення і структуру. Основними елементами системи стратегічного планування виступають:

механізм планування, процес планування, організаційне та інформаційне забезпечення. В нинішніх умовах кризового стану вітчизняних підприємств стратегічне планування і управління є інструментом боротьби з хаосом і сприймається як засіб подолання зростаючої нестабільності зовнішнього середовища. Зарубіжні дослідження впливу стратегічного планування на фінансові показники діяльності підприємства показали, що систематичне використання стратегічного планування спроможне значно покращити результати діяльності.

Тому на підставі узагальнення зарубіжного досвіду, доцільно виділити найголовніші переваги стратегічного планування, яке:

- забезпечує найбільш ефективний розподіл ресурсів;
- сприяє вибору нової логіки майбутнього;
- сприяє цілісному, комплексному підходу до підприємства і його оточення;
- мінімізує нераціональні дії підприємства у питанні подолання несподіваних змін і покращує координацію його діяльності;
- виступає ефективним засобом підвищення спроможності підприємства долати зміни;
- сприяє баченню перспектив підприємства.

Метою стратегічного планування є досягнення оптимального стану господарського суб'єкта, спланованого на певний проміжок часу. Стратегічне планування пов'язане з певним горизонтом планування і конкретною часовою орієнтацією. Воно передбачає орієнтацію на майбутні зміни і своєчасне використання зовнішніх можливостей та інтерактивну орієнтацію, яка полягає в розробці прогнозів умов розвитку підприємства і передбачає моделювання майбутнього з врахуванням минулих досягнень підприємства, його теперішніх можливостей та майбутніх змін.

Таким чином, загальна схема стратегічного і тактичного планування діяльності підприємства полягає в наступному:

- аналізі ситуації (внутрішньої і зовнішньої);
- стратегічній сегментації;
- формуванні портфеля стратегій;
- виборі і реалізації конкретної стратегії.

Отже, разом із тактичним плануванням стратегічне планування дає змогу перевірити можливість реалізації основних цілей підприємства з врахуванням перспективних чинників. В умовах ринкової економіки стратегічне планування здійснюється, в першу чергу, у відповідності до цілей виживання, відкидаючи на другий план природні цілі нормальних економічних умов (максимізація прибутку, максимізація обсягів продажу тощо). Якщо досягається виживання, то це є стимулом для формування наступних цілей.

УДК 355.41

Ролін І.Ф., кандидат військових наук, доцент, начальник кафедри службово-бойового застосування військових частин командно-штабного факультету Національної академії Національної гвардії України, полковник

ЗМІСТ ОСНОВНИХ ТЕРМІНІВ У СФЕРІ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ

Досвід бойових дій на Донбасі засвідчив, що відомчий підхід до забезпечення військ в ході спільних дій не сприяє ефективному використанню ресурсів, і, щонайгірше, в умовах не визначеної лінії фронту і відсутності тилу як зони безпеки знищуються колони тилу, склади, гинуть люди. Тому існує нагальна потреба у розвиненні систем забезпечення складових (суб'єктів) сектору безпеки і оборони України *на принципах інтеграції ресурсів, міжвидової і міжвідомчої сумісності.*

Вочевидь, що важливою умовою ефективної міжвідомчої взаємодії у сфері забезпечення є адекватне і єдине розуміння основних понять. Однак термінологія у цій сфері впродовж останніх років набула змін і, нажаль, в концептуальних і нормативних документах тлумачиться по-різному і неоднозначно. Деякі автори в наукових працях застосовують різні поняття як синоніми, або спрощують їх, вихолощуючи основний зміст.

В даному контексті важливо зазначити про те, що ключовими пріоритетами політики держави Україна у сфері національної безпеки визначено шлях розвитку своїх військових формувань за західними стандартами, спрямовуючи зусилля на досягнення сумісності із збройними силами держав-членів НАТО. Задекларовано "створення цілісного сектору безпеки і оборони, інтеграція спроможностей його складових для своєчасного і ефективного реагування на наявні та потенційні загрози" і, зокрема "створення *єдиної ефективної системи логістики і постачання сил оборони* як у мирний, так і воєнний час (особливий період) для максимально оперативного і належного задоволення їх потреб".

У державах-членах НАТО стан Logistics¹⁾ (логістика) розглядається як один з головних факторів бойової ефективності, а в стабілізаційних операціях дії підрозділів забезпечення можуть ставати вирішальними. Концептуальними документами зазначених держав визначено, що Logistics *може вважатися ефективним лише за умови спроможності забезпечити розгортання та тривалі дії угруповань військ (сил).* Ефективність досягається за рахунок оптимізації управління силами забезпечення, які мають бути достатніми, оперативно сумісними та максимально економічними. Керівництво блоку НАТО для спільного використання ресурсів передбачає створення Joint Logistics (*Об'єднаної*

¹⁾ Переклад зазначених англійських термінів може не повною мірою розкривати їх суть, оскільки немає стандартів, які б визначили перелік заходів, характерних для певного терміну. Тому в тексті наведені англійські оригінали термінів.

логістики), яка наразі *вважається однією з шести бойових функцій сухопутних військ* (поряд з розвідкою, маневром, вогневою міццю, захистом військ та управлінням). У 2009 році в польовому статуті термін "CSS" трансформувався у "*Sustainment*", під яким розуміється складова Joint Logistics, яка включає функції-задачі та можливості елементів об'єднаного угруповання на всіх рівнях щодо підтримання матеріально-технічної готовності, кадрового та медичного забезпечення підрозділів угруповання військ (сил) впродовж тривалого часу, необхідного для вирішення поставлених завдань.

Аналіз керівних документів країн-членів НАТО дозволив твердити, що на оперативному і тактичному рівнях суть терміну "Логістика" наближається до поняття "Забезпечення боєздатності та боєготовності військ (сил)" і є ширшою за поняття "Матеріально-технічне забезпечення" як поєднання тилового (включно з медичним) та технічного забезпечення.

Водночас, на виконання вимог Стратегічного оборонного бюлетеня України щодо удосконалення логістичного забезпечення сил оборони та з метою визначення єдиних поглядів на організацію логістичного забезпечення Збройних Сил (ЗС) України відповідно до стандартів НАТО наказом Міністра оборони України введено в дію Основні положення логістичного забезпечення ЗС України. В наказі визначено, що логістичне забезпечення (ЛЗ) – це комплекс взаємопов'язаних заходів, який забезпечує діяльність ЗС у мирний та воєнний час. Воно включає: планування ЛЗ, визначення потреб у МТЗ, проектування, розроблення (модернізацію та модифікацію) озброєння, військової техніки (далі – ОВТ) та МТЗ, їх закупівлю, постачання, зберігання, ремонт, технічне обслуговування, контроль експлуатації (використання), реалізації, списання та утилізації надлишкового ОВТ та МТЗ, планування та здійснення військових перевезень усіма видами транспорту, розквартирування військ (сил), закупівлю робіт та послуг, лазне-пральне та торговельно-побутове обслуговування, організацію харчування, закупівлю або будівництво, технічне обслуговування, експлуатацію об'єктів військової інфраструктури. Тобто, *фактично, мова йде про матеріально-технічне забезпечення* (як поєднання тилового й технічного забезпечення).

Отже, тлумачення воєнного аспекту терміна "Logistics" в різних словниках і документах не є усталеним.

УДК 338.242.2

Романчик Т.В., доцент кафедри економіки та маркетингу Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ

Аналіз ситуації, що склалася в економіці України, свідчить про наявність серйозних проблем в діяльності окремих господарюючих суб'єктів. Погіршення

соціально-економічної ситуації, диспропорції економічного розвитку надзвичайно актуалізували питання щодо забезпечення економічної безпеки підприємств як складової національної безпеки.

Національна безпека країни має досить складну структуру і формується не тільки на засадах територіальної цілісності та незалежності, але також завдяки стабільності і стійкості національної економіки, здатності до саморозвитку і прогресу у розумінні створення сприятливого клімату для інвестицій та інновацій, модернізації виробництва, підвищення професійного, освітнього і загальнокультурного рівня працівників тощо. Трансформація економіки під впливом ринкових механізмів вимагає перенесення уваги в розумінні «безпеки» з площини державних інтересів у площину реальної економіки, торкаючись рівня суб'єктів підприємництва різних форм власності. Однією з вирішальних складових національної безпеки держави є її економічна безпека, матеріальною основою якої стає економічна безпека підприємства. Безпека підприємства (бізнесу) в умовах ринкової економіки є одним з обов'язкових умов підтримки стійкого економічного і соціального розвитку країни, мінімізації ймовірності виникнення соціальних, трудових, міжнаціональних та ін. конфліктів, здатних загрожувати безпеці держави.

Система економічної безпеки бізнесу є складною і багатогранною. Це комплекс взаємозв'язаних заходів економічно-фінансового та організаційно-правового характеру. Вона повинна забезпечуватися в таких напрямках: економічна, науково-технічна, інформаційна, кадрова, фізична, соціальна. Окремою складовою економічної безпеки підприємства виступає фінансова безпека.

Фінансова безпека розглядається як обов'язковий і основний компонент економічної безпеки підприємства, оскільки фінанси є вимірником ефективності його функціонування. Несприятливий стан відносин у фінансовій сфері не дає можливості забезпечити належний рівень економічного росту, ускладнює перехід до ринкових механізмів господарювання, створює негативні умови для вдосконалення бюджетної, податкової, валютної та інших видів фінансової політики країни.

У той же час фінансову безпеку підприємства потрібно розглядати як самостійний об'єкт дослідження через призму результатів діяльності підприємства. Свідченням цього є те, що фінансова безпека посідає особливе місце в системі економічної безпеки, об'єднуючи характеристики як економічної безпеки, так і фінансів підприємства, впливаючи абсолютно на всі сфери його діяльності.

Під фінансовою безпекою підприємства розуміють такий фінансовий стан, що характеризується:

- збалансованістю та якістю сукупності фінансових інструментів, технологій і послуг, які використовуються підприємством;
- стійкістю до внутрішніх і зовнішніх загроз;
- здатністю фінансової системи підприємства забезпечувати реалізацію його фінансових ресурсів;
- забезпечувати розвиток цієї фінансової системи.

Отже, фінансова безпека підприємства є ознакою його фінансового стану, що

відображає його стійкість до внутрішніх і зовнішніх загроз, здатність до сталого й збалансованого розвитку, до захисту своїх фінансових інтересів. Фінансова безпека підприємства виступає базовою складовою його економічної безпеки.

Реалізація національних інтересів країни можлива тільки при наявності достатніх економічних можливостей та сталого економічного розвитку, що формується перш за все на рівні низової ланки економіки – безпеки підприємства. Таким чином, безпека бізнесу – це основа збереження стійких конкурентних позицій країни на світовому ринку, передумова її ефективного функціонування та стабільного розвитку.

УДК 357.57

Саган В.В., викладач кафедри логістики Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, майор

НАПРЯМ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПАЛЬНО-МАСТИЛЬНИМИ МАТЕРІАЛАМИ В СИСТЕМІ ТИЛОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Умови сьогодення, які ставлять виклики нашій Державі, а також військовим підрозділам, що беруть участь в антитерористичній операції (далі – АТО) на Сході країни, показали, що тилове забезпечення, нормативне забезпечення суттєво змінилося і порівняно з останніми роками потребує вдосконалення за всіма напрямками. Антитерористична операція показала, що система тилового забезпечення, яка залишилася з радянських часів, потребує кардинальних змін, а також супроводження у нормативному забезпеченні.

Наведемо декілька прикладів із системи забезпечення пально-мастильними матеріалами підрозділів у зоні проведення АТО.

Під час забезпечення пально-мастильними матеріалами підрозділів, які виконували завдання і базувалися на ділянці Луганської області, виникло проблемне питання щодо обліку та списання пального. Підрозділи, які брали участь у проведенні АТО на ділянці Луганської області, були сформовані в інших військових підрозділах. Їх місцями постійної дислокації були Закарпатська, Львівська, Волинська, Житомирська, Чернігівська, Сумська, Харківська області, бойова та інша техніка яких за штатом перебувала в тих підрозділах, де було їх постійне місце базування. Тобто списання пального здійснювалось на місцях постійної дислокації підрозділів.

Забезпечення відбувалось таким чином: центральний склад забезпечення паливом (місце постійної дислокації с. Попільня Житомирської області) забезпечував паливом підрозділи, які базувались в м. Харкові, які в свою чергу

забезпечували підрозділи з місцем дислокації в Луганській області. Підрозділи Луганського прикордонного загону забезпечували палим підрозділи інших прикордонних загонів і регіональних управлінь.

Господарська діяльність Державної прикордонної служби України основана на фінансово-бухгалтерському обліку за такою системою: якщо технічний засіб не є штатним прикордонного загону, то його заправлення здійснюється лише на підставі доручення з оформленням бухгалтерської накладної. Ця система забезпечення є сприятливою лише в умовах мирного часу. В умовах проведення АТО ситуація є іншою. У 2014 р. забезпечення пально-мастильними матеріалами здійснювалось через Харківський та Луганський прикордонні загони. Але вони не могли повною мірою вирішувати завдання щодо своєчасного і повного обліку та списання пально-мастильних матеріалів, у більшості випадків через об'єктивні обставини.

Одним із варіантів вирішення цієї проблеми є така система забезпечення: підрозділи, що висуваються на невизначений термін у відрядження до іншого регіонального управління, стають на забезпечення до тієї частини, яка здійснює це забезпечення на підставі атестату, де прописується залишок пального, що рахується за цим підрозділом. Звітування за використані й отримані пально-мастильні матеріали здійснюється впродовж терміну перебування підрозділу у відрядженні. Якщо підрозділ отримав команду передислокуватися, складається донесення, виводяться залишки пального, оформлюється атестат і підрозділ проводить передислокування. На випадок, коли необхідно терміново заправити техніку в іншому підрозділі, а доручення на дозаправку відсутнє, пропонується ввести систему заправлення за чековою вимогою, яка б дозволяла без затрат часу на оформлення документів провести офіційну заправку транспортних засобів.

УДК 337.014.54

Сахненко О.І., старший викладач кафедри економічних дисциплін факультету економіки та менеджменту Національної академії Національної гвардії України

РОЛЬ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ У СУЧАСНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Найголовнішими завданнями сучасного підприємства стає пошук адекватних методів і способів управління, формування у працівників стратегічного мислення та активне використання в діловій практиці методичного інструментарію стратегічного управління.

Особливої актуальності набуває вирішення проблеми визначення перспективних

напрямків розвитку підприємства шляхом формування та ефективного використання його стратегічних активів, і перш за все, їх нематеріальної складової – інтелектуального, знаннєвого капіталу.

Знання – це один з найважливіших активів підприємства, ефективне використання і зростання якого прямо впливає на його інноваційну активність, на появу нових рішень не лише в науково-технічній сфері, але і в управлінні підприємством. Сьогодні знання для передових компаній є головним джерелом конкуренції, а економіка з машинно-інтенсивної трансформується в знання-інтенсивну, що базується на швидкому накопиченні і ефективному використанні знань.

Підприємство, запроваджуючи систему управління знаннями, ставить перед собою досягнення наступних основних цілей:

1. Створення і збереження своїх конкурентних переваг.
2. Перетворення підприємства в навчаючу систему.
3. Максимально реалізувати професійні та особисті можливості працівників підприємства.

Таким чином, управління знаннями створює умови, при яких навчання перетворюється на різновид інвестицій, а професійний досвід працівника стає активом підприємства. Система управління знаннями є основою для рішення задач мотивації, задоволення існуючих потреб працівника в отриманні нового досвіду та інтелектуальній обізнаності.

При запровадженні системи управління знаннями на підприємстві необхідно:

1. Створити умови, які будуть спонукати до кращого розуміння, усвідомлення до змін, на випадок необхідності приймати ефективні управлінські рішення.
2. Підтримка інноваціями, тобто запровадження системи знань передбачає дії, як збір, збереження та аналіз існуючих знань і побудови системи розподілу зон відповідальності: розвиток знань підприємства за пріоритетними напрямками.

Розробка системи знань проходить наступні етапи: визначення спеціалізованих знань, що мають вирішальне значення для управління потенціалом підприємства (ідентифікація необхідних знань); оцінка рівня компетентності працівників, які їх використовують; розробка механізму моніторингу необхідних знань; придбання і накопичення знань з виявленням джерел їх здобуття; оцінка бюджету системи та результативності її використання. До традиційних складових системи управління знаннями належать тренінги, семінари, які використовуються майже на всіх підприємствах, що запровадили систему управління знаннями.

Таким чином, на сучасних підприємствах впровадження, підтримка та розвиток системи управління знаннями, де головний акцент робиться на персонал та активізацію людських ресурсів, створює міцне підґрунтя для ефективного перетворення інформації, якою володіє кожний окремий співробітник компанії, у стратегічний нематеріальний актив підприємства (специфічні, унікальні, рідкісні знання), який і буде ключовим фактором успіху у конкурентній боротьбі в умовах розвитку «нової» економіки.

УДК 37.04

Слюсаренко А.В., кандидат історичних наук, доцент, заступник начальника академії з наукової роботи Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, полковник; **Єфімов Г.В.**, кандидат наук з державного управління, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник Наукового центру Сухопутних військ Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

**ПРОБЛЕМИ ОХОРОНИ ТИЛУ ОПЕРАТИВНОГО УГРУПОВАННЯ
ВІЙСЬК В УМОВАХ ШИРОКОГО ЗАСТОСУВАННЯ СИЛ
СПЕЦІАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ ПРОТИВНИКА**

Сьогодні достатньо значна кількість країн світу вступила у смугу неоголошених війн. Ведуться повномасштабні бойові дії, але визначаються вони недостатньо значимим поняттям “конфлікт”. Характерними рисами сучасного збройного конфлікту є широке застосування в ньому сил спеціальних операцій (ССО), які діють тепер не тільки у воєнний, але й в мирний час. Особлива увага у діяльності цих сил приділяється розгортанню повстанського та партизанських рухів під управлінням та контролем ССО, формуванню партизанських та повстанських загонів з місцевого населення, його навчання, озброєнню. Зазначене практично підтверджено діями ССО Російської Федерації в Криму та південно-східних районах України. В таких умовах, особливої уваги заслуговує розгляд проблеми організації системи охорони тилу об’єднаного угруповання військ, як складової частини територіальної оборони, з урахуванням задач боротьби з ДРС та антидержавними озброєними формуваннями, на сьогоднішній день вона практично відсутня.

Слід підкреслити, що вирішенню цього важливого питання приділялася серйозна увага під час Другої світової війни. Однак, при цьому, слід звернути на висновок радянського військового керівництва: «Питання організації охорони і оборони тилу на різних фронтах вирішувалися по різному. З початку і до кінця війни не було повної якості і чіткості у тому, хто безпосередньо організовує охорону і оборону тилу фронту, армій, як і сили і засоби повинні застосовуватися для цієї мети». З 1957 року у ЗС колишнього СРСР завдання щодо охорони тилу було покладено на управління тилу військових округів, при цьому лише через 10 років, в 1967 році вийшов лише проект «Наставлення по охороне фронтового тылу», який в першу чергу стосувався дивізій охорони тилу, де була спроба відновити досвід війни, але цей проект втілення у військову практику не знайшов. В подальшому, колишні дивізії охорони тилу (кадру) були переформовані в бригади, які в кінцевому випадку взагалі були виключені зі схем мобілізаційного розгортання оперативних командувань. Як бачимо,

питання взаємодії силових структур при організації охорони тилу є дуже складним, яке остаточно не знайшло свого вирішення як в ході Другої світової війни так і після її завершення.

Таким чином, на сьогоднішній день практично відсутня діюча система охорони тилу оперативного угруповання військ, однією із задач якої повинна бути охорона важливих об'єктів та боротьба з ДРГ та НЗФ. Відповідно завдання охорони тилу повинно трансформуватися в систему територіальної оборони. У зв'язку з цим, з метою розмежування повноважень між підрозділами ЗС та НГ України, є пропозиція покласти на частини НГ завдання щодо організації охорони тилу угруповання військ, яке буде створюватися для проведення будь-яких операцій – оборонних, стабілізаційних тощо.

Ще одна з невирішених проблем – створення гарнізонів воєнного часу, комендантських районів та організація і підтримання в них встановленого правового режиму. Слід звернути увагу і на той факт, що існуюча законодавча база, жодним чином не оговорується порядок взаємовідносин між комендатурами, що створюються та районними військовими комісаріатами і штабами територіальної оборони зон (районів).

Залишаються відкритими питання щодо місць і порядку розгортання таборів військовополонених оперативних командувань, хто їх буде охороняти; яким чином буде здійснюватися збір, супроводження та охорона.

УДК 358.12.2

Товма Л.Ф., кандидат технічних наук, старший викладач кафедри тилового забезпечення факультету економіки та менеджменту Національної академії Національної гвардії України, капітан

ОБҐРУНТУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ МАТЕРІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Національна гвардія України за своїм функціональним призначенням має бути готовою до дій щодо знешкодження незаконних збройних формувань (НЗФ) та утримання під контролем конфліктно-кризового регіону країни за надзвичайних обставин. Складність і багатоплановість завдань, що покладатимуться на угруповання Національної гвардії України у зазначеному регіоні, спонукають до створення ефективних систем забезпечення таких завдань, у тому числі матеріальними ресурсами.

Щоб мати можливість діяти за надзвичайних обставин, виникає нагальна потреба у регіональній системі матеріального забезпечення (СМЗ) – багатоланкової, ієрархічній, безпосередньо підпорядкованій командувачу угруповання Національної

гвардії України. Адже існуюча система матеріального забезпечення Національної гвардії України значною мірою прив'язана до місцевих підприємств-постачальників матеріальних ресурсів, орієнтована на потреби мирного часу і не має власного оперативного тилу. Обґрунтування регіональної СМЗ потребує методики організації матеріального забезпечення угруповання з урахуванням зазначених умов.

Під організацією матеріального забезпечення угруповання у військовій спеціальній операції розуміється вирішення подвійної задачі. По-перше, це вибір раціональної організаційної структури регіональної системи матеріального забезпечення (СМЗ). Головними характеристиками, що визначатимуть цю структуру, слід вважати: кількість рівнів управління; кількість органів постачання матеріальних засобів на різних рівнях та їх раціональне розміщення у районі дій військ. По-друге, – вибір доцільного способу матеріального забезпечення угруповання, під яким будемо розуміти управлінські рішення стосовно таких задач: визначення розмірів партій поставок та обсягів запасів, що мають зберігатися в органі постачання кожного рівня, встановлення моментів розміщення замовлень на відновлення запасів, а також розподіл партії, що прибула у систему, за нижчими ланками системи.

Організаційна структура розглядається як сукупність таких видів структур: функціональної, територіальної, виробничої, адміністративної, інформаційних потоків тощо. Основним видом вважається функціональна структура. З метою визначення структури організації пропонується створення моделі формування організаційної структури, в якій ураховується зв'язок поведінки організації та її організаційної структури. Вплив поведінки організації на її структуру такий великий, що це дає підставу розглядати організаційну структуру як деяку надбудову над процесом функціонування, яка призначена забезпечити належні показники якості організації. Формальний опис цілей організації пов'язаний із значними труднощами. Опис же функціонування (поведінки) організації принципівих труднощів не викликає, і здебільшого його подають у вигляді процесу послідовної зміни її станів (за наявності мірила значущості кожного стану). Отже, є можливість безпосереднього переходу від характеристик функціонування організації до характеристик її структури.

До характеристик структури організації можуть належати: кількість рівнів ієрархічної структури; кількість елементів на кожному рівні структури; норма управління; ступінь централізації управління; рівень спеціалізації (функціональної, адміністративної, посадової); рівень формалізації процедур управління; відносна чисельність лінійного персоналу тощо.

Пропонуються такі підходи до побудови моделей формування організаційних структур:

1) побудова графі цілей і графі завдань організації, що ґрунтується на можливості виявлення глобальної мети організації;

2) побудова деякої глобальної цільової функції організації (аналітичної) і множини обмежень, які обумовлюють функціонування організації, з подальшою

декомпозицією оптимізаційної задачі;

3) побудова аналітичної функції, що характеризує якість функціонування системи управління організацією, яка залежить від параметрів структури організації, і вибір оптимальних параметрів структури організації;

4) кількісна оцінка впливу виділених елементів організації, що характеризують певний аспект функціонування організації (наприклад, технологія виробництва, технологія прийняття рішень з управління, технологія виконання функцій з управління) на взаємозв'язки між елементами організації.

Зазначені підходи можуть бути застосовані при виборі структури системи матеріального забезпечення угруповання. Проте вони мають дуже широкий характер. Задачу побудови організаційної структури слід віднести до проблем, які формалізуються лише частково і потребують для свого вирішення застосування змістовних оцінок і експертних рішень.

Сутність управління запасами полягає у встановленні моментів і обсягів замовлень на їх відновлення та розподілі партії, яка прибула у систему, по нижчих ланках системи постачання. Сукупність правил, за якими приймаються ці рішення, називається стратегією управління запасами. Кожна така стратегія пов'язана з певними витратами на поставки матеріальних засобів споживачам. Оптимальною вважається та стратегія, яка мінімізує ці витрати. Пошук оптимальних стратегій становить сутність теорії оптимального управління запасами – галузі дослідження операцій, яка має, з одного боку, найбільші можливості для практичного застосування, а з іншого – найбільш розвинену теорію.

Таким чином, є підстави вважати, що правильно вибрана раціональна стратегія управління запасами у складних умовах обстановки значною мірою має визначати лінію поведінки органів управління тилом.

УДК 65.012.32

Товма О.А., кандидат економічних наук, старший викладач кафедри економічних дисциплін факультету економіки та менеджменту Національної академії Національної гвардії України

РЕПУТАЦІЙНІ ЕФЕКТИ В РАМКАХ РОЗВИТКУ ДІЛОВОЇ РЕПУТАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА

У сучасних економічних умовах саме державні підприємства покликані захищати національні інтереси, забезпечувати захист, правопорядок, благоустрій, культурний та історичний розвиток. З огляду на значущість цих сфер діяльності подальший розвиток ділової репутації державних підприємств становить одну з базисних цілей будь-якої країни, яка намагається отримати максимальний соціальний ефект від своєї діяльності в умовах коливань економіки перехідного типу, де ринкові

механізми іноді неспроможні виконувати покладені на них функції. Саме тому актуальними залишаються аспекти, пов'язані з визначенням ділової репутації підприємства як одного з об'єктів управління.

У зв'язку з тим, що специфіка державного підприємства передбачає здійснення багатьох процесів, на початковому етапі необхідно сформувати центри факторної відповідальності, тобто визначити з якою саме дільницею планується подальша робота з підвищення рівня репутації підприємства. Після цього, визначити основні показники ефективності, що будуть виступати своєрідними індикаторами для контролю отриманих результатів. Пропонується використання трьох груп репутаційних ефектів, що пов'язані між собою та повною мірою відображають якісний та кількісний характер ділової репутації: атрибутивні, когнітивні та економічні.

Атрибутивні ефекти означають підвищення ділової репутації державного підприємства за окремими компонентами, виявляючи їх сильні та слабкі сторони, дозволяючи прийняти управлінське рішення за конкретним компонентом з безпосереднім впливом на нього. Використовуючи атрибутивні ефекти для ідентифікації стану компонента, підприємство має змогу значно підвищити конкурентоспроможність, здійснюючи вплив на ті компоненти репутації, які гірше розвинені у підприємства-конкурента.

Актуальність виокремлення когнітивних ефектів зумовлена збільшенням ролі інформації в процесі функціонування підприємств на ринку. У сучасному середовищі значною часткою успіху державне підприємство завдячує керованому управлінню інформаційними потоками. Починаючи з будь-якої інформації про підприємство, споживач складає своє враження від нього, навіть ні разу не відвідавши офіс; орієнтуючись на інформацію про платоспроможність, банк видає кредит підприємству, а постачальник може відвантажити товари без передплати. Відома, також, реакція споживачів на інформацію про будь-які дії підприємства, що може викликати підвищення або зниження попиту. Об'єктивним результатом впливу інформаційних повідомлень є суб'єктивне сприймання контрагентами інформації залежно від репутації підприємства: однакові дії двох підприємств (з високим рівнем репутації та низьким) можуть викликати кардинально різні реакції.

У зв'язку з необхідністю економічного розрахунку ефективності заходів з підвищення рівня ділової репутації та покращення фінансових результатів діяльності державних підприємств, доцільно запропонувати економічні ефекти. Серед кількісних показників ефективності слід виокремити збільшення товарообороту, мінімізацію витрат операційної діяльності та додатковий дохід, що створюється власним брендом, що дозволить наочно продемонструвати доцільність запропонованих заходів щодо підвищення рівня ділової репутації підприємства.

УДК 336:155.322

Фісун К.А., доктор економічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту та військового господарства факультету економіки та менеджменту Національної академії Національної гвардії України

ВПЛИВ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ НА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ КРАЇНИ

Військові дії дозволяли державним системам збільшувати обсяги доходів, які надалі ніколи не поверталися на довоєнний рівень. Війни призвели до створення Британської імперії на початку 18-го століття і США в кінці 18-го століття. Завдяки військовим конфліктам держава більше спирається на внутрішні джерела, які є з політичної точки зору складними, а з економічної – потенційно більш прибутковими.

Метою даних тез є аналіз впливу військових дій на економічне зростання країни.

Отже, інституційною спадщиною війни стає бюрократичне ускладнення управлінського апарату. Військові конфронтації не тільки підвищують ефективність державних заходів щодо поділу економічної здобичі, але одночасно спонукають до економічного зростання. Наприклад, частково на формування економіки США вплинула Громадянська Війна (1861–1865 р.). Вона стала для економіки штатів Півночі величезним імпульсом. Попит зріс на все: черевики, уніформу, всю зброю, залізничні шляхи та інше. Військові дії дозволили федералізувати уряд для посилення контролю над економічною політикою і інтегрувати національний ринок, чого раніше не було.

Таким чином, війна одночасно створила попит на товарному ринку та забезпечила купівельну спроможність на цьому ринку. Відродження США після Великої депресії (1929–1933 р.) насправді було забезпечено в більшій мірі Другою світовою війною (1941–1945 р.) ніж Новим курсом (1933–1938). ВВП США на душу населення зросло з близько 6 тис. доларів в 1938 році до 9,5 тис. доларів в 1950 році. Це неймовірно швидко навіть враховуючи темпи інфляції навіть за мірками сучасного Китаю. Таке надзвичайно прискорене відновлення називається експоненціальним ростом багатства, при якому швидкість росту величини пропорційна значенню самої величини.

Виробнича потужність Сполучених Штатів була пожвавлена військовими діями та необхідністю створення військового виробництва. Це зробило Сполучені Штати промисловим лідером в світі. Та призвело до індустріалізації американської системи і централізованого виробництва, внаслідок чого США перетворились на глобальний стандарт і орієнтир сьогодення.

Саме військові події впровадили міжнародну систему, зосереджену на США і долар. Для переможених знищення війною може бути і корисним. Для тих, хто програв знищення війною може допомогти в усуненні застарілих технологій. Що дозволяє створювати нові галузі промисловості на місці зруйнованих. Військові дії формують родючий ґрунт для економічного зростання.

Після Другої світової війни держава стала скорочувати витрати на оборону, які складали близько 40% від ВВП. В наступні роки цей показник знизився до 10%-го рівня. Пояснити такі зміни можна тим, що війна вже створила ефект багатства і не повинна залишатись єдиним стимулом для економічного розвитку. Зазначені відсотки ВВП були витрачені на захист самої держави.

Таким чином, якщо розглядати війну з терором в останні десятиліття, то цей рівень складає менше 5% від ВВП. Але цифри як і раніше залишаються величезними. Така економічна і промислова політика Сполучених Штатів по суті складається з масивних витрат на оборону, які в свою чергу стимулюють критичні галузі промисловості.

УДК 658.1

Черкашина М.В., кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту та військового господарства факультету економіки та менеджменту Національної академії Національної гвардії України

ЗАСТОСУВАННЯ КОМПЛЕКСНОГО ПІДХОДУ ДО АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

У ході сформованої економічної ситуації в країні проблема аналізу фінансового потенціалу підприємства стає усе більш актуальною.

Особливого значення набуває своєчасна та об'єктивна діагностика фінансового потенціалу підприємств різноманітних форм власності, оскільки кожний власник повинен враховувати потенційні можливості збільшення доходу, які можна виявити тільки на підставі своєчасного й об'єктивного аналізу фінансового потенціалу підприємств.

Для дослідження було обрано підприємство ресторанного господарства. В ході досліджень було виявлено, що в аналізований період частка короткострокової заборгованості скоротилась на 40,3%. Такі зміни відбулися під впливом скорочення суми та частки товарної кредиторської заборгованості та збільшення суми власного капіталу. В структурі активів підприємства переважають оборотні активи причому їх частка постійно розширюється на фоні скорочення вартості фонду обладнання. В подальшому така політика не сприятиме розвитку підприємства та розширенню його діяльності. Зміни структури активів і капіталу підприємства відбилися на абсолютних показниках фінансової стійкості.

Діагностика типу фінансової стійкості за методикою Негашева Е.В. дозволила позиціонувати підприємство як підприємство з «абсолютно стійким» фінансовим станом, хоча протягом всього часового періоду дослідження тип фінансової стійкості визначався як «кризовий» через відсутність власних і нормальних коштів для фінансування оборотних активів підприємства.

Можливість кількісної оцінки окремих напрямків фінансового стану досліджуваного підприємств дозволила виявити тенденції зміни динамічного ряду окремих факторів, але не сприяє формуванню комплексного уявлення про стан проблеми. Тому в ході досліджень здійснено комплексну діагностику фінансового стану підприємства на основі методики пріоритетних індикаторів Абрютиної М.С. та методики рейтингової оцінки Шеремета А.Д.

Результати комплексної діагностики за методикою «пріоритетних індикаторів» дозволили ідентифікувати поступове наближення підприємства до привабливого фінансового стану з позицій власників і кредиторів.

Результати порівняльної рейтингової оцінки фінансового стану підприємства дозволили встановити, що протягом аналізованого періоду діяльність підприємства була орієнтована на формування позитивних якостей з точки зору фінансового стану, що дало можливість одержати рейтингову оцінку більше ніж в 10 разів нижчу ніж в порівняльному періоді. Значному поліпшенню фінансового стану підприємства сприяло зростання співвідношення власних джерел фінансування і загального авансованого капіталу протягом всього досліджуваного періоду за рахунок збільшення розміру власних засобів, а також забезпечення більш стабільних платіжних можливостей підприємства у відношенні погашення короткострокових зобов'язань, що, крім того, свідчить, про тенденції до нарощування власного оборотного капіталу.

Негативним фактором, що деякою мірою стримувало позитивні зрушення в фінансовому стані підприємства, стало уповільнення оборотності товарних запасів за рахунок відволікання значних коштів на формування останніх з метою забезпечення ритмічності реалізації та потенційного попиту.

Стрімке поліпшення фінансового стану досліджуваного підприємства, яке дозволило ідентифікувати застосовані методики «пріоритетних індикаторів» і рейтингової оцінки не можна розглядати як гарантію перспективного стабільного розвитку, тому для закріплення досягнутого положення нами досліджено етапи фінансової стабілізації підприємства і визначені відповідні їм внутрішні механізми: оперативний, тактичний і стратегічний. У рамках названих механізмів, використовуючи модель стійкого росту, визначені оптимальні темпи розвитку обсягу товарообігу досліджуваного підприємства.

Результати проведених розрахунків показують, що змінюючи параметри фінансової стратегії підприємства, можна відповідним чином змінювати оптимальний темп приросту обсягу товарообігу, зберігаючи при цьому досягнуту фінансову рівновагу.

Таким чином, використання розглянутих методів фінансового управління надає широкий діапазон можливостей щодо вибору фінансових стратегій розвитку підприємства за рахунок використання її внутрішніх механізмів.

УДК 336:252.322

Чухлата Ж.Г., старший викладач кафедри менеджменту та військового господарства факультету економіки та менеджменту Національної академії Національної гвардії України

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОЦЕСІВ БЮДЖЕТУВАННЯ В УКРАЇНІ

В умовах обмеженості фінансування економічного зростання особливо актуальним стає питання вдосконалення процесу формування та виконання бюджету із застосуванням програмно-цільового методу (ПЦМ), а також посилення важелів бюджетної політики у процесі підвищення ефективності використання бюджетних коштів.

Метою даних тез є аналіз шляхів підвищення ефективності процесів бюджетування в Україні.

Бюджетування – це специфічна форма бюджетного менеджменту, його важлива складова, пов'язана з розробкою та аналізом бюджетів, окремих кошторисів і державних програм на основі альтернативних варіантів.

На сьогоднішній день вважається, що найсучаснішою, найбільш прогресивною й ефективною формою бюджетування є програмно-цільове бюджетування.

ПЦМ у бюджетному процесі передбачає складання і виконання бюджету в розрізі бюджетних програм.

Запровадження ПЦМ складання бюджету є істотною зміною в бюджетній ідеології.

Бюджетний процес можна уявити собі як виробничу функцію, яка встановлює зв'язок між бюджетними результатами та ресурсами державного сектора, що використовуються для досягнення цих результатів.

Однак, на даному етапі розвитку процесів бюджетування в Україні, ПЦМ має деякі недоліки. Яскравим прикладом є досить докладний періодичний аналіз усіх програм, що потребує значних людських ресурсів і часто фінансових витрат.

До моменту завершення аналізу та прийняття управлінських рішень може виникати невизначеність щодо майбутнього фінансування програм.

З метою підвищення ефективності процесів бюджетування в Україні пропонуємо здійснити наступні заходи:

1. Спростити систему державних програмних і прогнозних документів;
2. Здійснити поступові структурні зміни з метою забезпечення раціонального використання бюджетних коштів;
3. Створити системи оцінювання результативності бюджетних програм на основі безпосередніх показників їх виконання та ефективності діяльності бюджетних установ і організацій, що надають бюджетні послуги, за кінцевими результатами;
4. Запровадити дворівневу структуру програм;

5. Прискорити процеси щодо удосконалення бюджетної класифікації в частині програмної класифікації та кредитування бюджету, яка може бути застосована як для державного, так і для місцевих бюджетів.

Таким чином, сьогодні в Україні спостерігається неповноцінне застосування ПЦМ бюджетування, що викликає необхідність у здійсненні структурних перетворень в системі заходів даного процесу.

УДК 331.108

Шаповал О.А., доцент кафедри менеджменту та військового господарства факультету економіки та менеджменту Національної академії Національної гвардії України

СУЧАСНІ НАПРЯМИ В УПРАВЛІННІ ВІЙСЬКОВИМ ПЕРСОНАЛОМ

У сучасних умовах трудові ресурси розглядають як найбільш коштовний капітал, яким володіє підприємство. Ефективне управління трудовими ресурсами як особлива функція діяльності, пов'язана з найманням працівників, їхнім навчанням, оцінкою й оплатою їхньої праці, є важливою передумовою для ефективного функціонування виробництва. Підготовлені й кваліфіковані працівники, що знаходяться в штаті підприємства, називаються його персоналом, чи кадрами.

Показано, що головною метою управління персоналом є забезпечення підприємства працівниками, що відповідають вимогам даного підприємства, їхньої професійної і соціальної адаптації.

Обґрунтовані основні задачі, що повинні вирішувати структуру по управлінню військовим персоналом. До них віднесено: планування потреби в особовому складі, пошук і добір потрібних військовослужбовців, навчання і підвищення їхньої кваліфікації, управління трудовою мотивацією, створення умов для підвищення продуктивності праці, контроль за зміною статусу особового складу, правові питання трудових відносин.

Кадрова політика у Національній гвардії – сукупність принципів, напрямів, форм та методів діяльності органів військового управління, спрямованої на створення цілісної системи формування, підготовки, ефективного використання особового складу, забезпечення потреб кожної особистості, розвитку у неї стійкої мотивації до військової служби та можливості реалізації свого потенціалу під час її проходження.

Досліджено, що головною метою кадрової політики у Національній гвардії є створення умов для гарантованого та якісного комплектування Національної гвардії особовим складом, спроможним на виконання завдань за призначенням і його ефективне використання.

Сформовано фактори, які впливають на кадрову політику у Національній

гвардії. До них віднесені:

- національні інтереси та оборонна політика держави;
- державна кадрова політика;
- економічні, внутрішньополітичні, демографічні, національно-культурні реалії розвитку суспільства.

Доведено, що потреба в удосконаленні кадрової політики у Національній гвардії зумовлена:

- необхідністю забезпечення здатності особового складу Національної гвардії до виконання нових завдань;
- впровадженням елементів ринкової економіки в усі сфери життєдіяльності Національної гвардії та необхідністю їх збалансування з ресурсами держави;
- переходом на комплектування Національної гвардії військовослужбовцями контрактної служби;
- інтеграцією системи військової освіти до державної системи освіти.

Отже, впровадження нової системи кадрового менеджменту у Національній гвардії, зорієнтованої на застосовування сучасних технологій управління персоналом і спрямованої на забезпечення потреб Національної гвардії в особовому складі, сприяння кожній особі в індивідуальному розвитку та можливості реалізації її потенціалу, бачення кожним військовослужбовцем перспективи свого кар'єрного росту, є важливим й актуальним напрямом діяльності кадрових служб.

УДК 355.4:422:343.3

Шевчук А.А., заступник начальника управління – начальник відділу речового забезпечення Управління тилу логістики Головного управління Національної гвардії України, підполковник; **Гафуров О.В.**, кандидат технічних наук, старший викладач кафедри тилового забезпечення факультету економіки та менеджменту Національної академії Національної гвардії України, полковник

ОРГАНІЗАЦІЯ РЕМОНТУ РЕЧОВОГО МАЙНА У ВІЙСЬКОВІЙ ЧАСТИНІ НГУ

Складовою збереження речового майна є таврування та закріплення речового майна, а також проведення ранкових і стройових оглядів особового складу підрозділів військових частин. Організація експлуатації речового майна у військовій частині передбачає виконання в повному обсязі заходів щодо збереження обмундирування і взуття у процесі носіння.

До заходів, які забезпечують збереження речового майна та ремонт у процесі експлуатації, належать:

- припасування обмундирування;
- таврування і закріплення речового майна;

- чищення і видалення плям;
- сушіння одягу;
- прання;
- хімчистка;
- підфарбування обмундирування і перепросочення наметів;
- ремонт обмундирування і взуття.

Для організації правильної експлуатації і збереження речового майна велике значення має повсякденний контроль за збереженням речового майна з боку всіх посадових осіб військової частини.

Ранкові огляди доцільно проводити з визначеною метою, щоб протягом тижня всебічно перевірити стан усіх предметів обмундирування, взуття і спорядження. Для цього старшиною підрозділу складається графік огляду предметів речового майна, який затверджується командиром підрозділу. По закінченні ранкового огляду виявлені недоліки негайно усуваються, для чого військовослужбовцеві відводиться необхідний час.

Поняття „ремонт” містить у собі елементи прогнозування термінів служби виробів, частоту їхнього ремонту, розробки та удосконалювання технологічного процесу відновлення зношених виробів, режимів і методів їх обробки в ході ремонту.

Організація ремонту речового майна визначена Інструкцією з ремонту речового майна в Збройних Силах. У залежності від ступеня зносу і характеру ушкоджень, ремонт речового майна поділяється на поточний, середній і капітальний.

Дрібні несправності предметів обмундирування і взуття, що виникають у процесі їх експлуатації, повинні негайно усуватися самими військовослужбовцями. У підрозділах (ротах) проводиться тільки поточний (дрібний) ремонт. Поточний ремонт обмундирування і спецодягу включає такі види робіт, як зашивання швів, що розпорилися, пришиття гудзиків, гачків, шлейок, обміжку петель, що розпустились, відновлення закріпок та інше. Він виконується самими військовослужбовцями. Речі, які потребують ремонту, здаються в майстерню із зазначенням на бирках прізвищ власників. Перед цим обмундирування і білизна мають бути випрані, взуття очищене від бруду.

Таким чином, ремонт речового майна у військовій частині здійснюється згідно Інструкції з ремонту речового майна в Збройних Силах. Його організує начальник речової служби, а в окремо дислокованому підрозділі – командир і старшина підрозділу.

Своєчасний ремонт речового майна дозволяють відновити втрачені експлуатаційні властивості предметів, попереджають передчасний знос і надають можливість подовжити їх терміни експлуатації з метою створення та підтримання у військовій частині норми утримання, підмінного фонду та взагалі проведення економічної роботи речовою службою.

УДК 355.611

Павленко С.О., ад'юнкт Національної академії Національної гвардії України,
підполковник

РОЗРОБЛЕННЯ ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ З'ЄДНАНЬ, ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ В МИРНИЙ ЧАС

Фінансування діяльності Національної гвардії України здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України та інших джерел, не заборонених законом. До таких джерел можна віднести: спонсорську та волонтерську допомоги, господарську діяльність. Господарська діяльність у Національній гвардії України – це специфічна діяльність військових частин, закладів і установ, пов'язана із забезпеченням їх повсякденної життєдіяльності та яка передбачає ведення підсобного господарства, виробництво продукції, виконання робіт і надання послуг, передачу в оренду рухомого та нерухомого військового майна (за винятком озброєння, боєприпасів, бойової та спеціальної техніки) в межах і порядку, визначених керівними документами.

Фінансове забезпечення військової частини (як елемент всебічного забезпечення СБД) представляє собою систему заходів, які організуються та проводяться у військовій частині з метою своєчасного та повного задоволення потреб. Під елементами фінансового забезпечення будемо вважати: джерела фінансування (загальний фонд, спеціальний фонд), напрямки використання коштів, грошовий вираз потреб по заходах всебічного забезпечення службово-бойової діяльності, грошовий та інший вираз наявних ресурсів військової частини. Виконання задач обумовлюється наявністю достатньої кількості підготовленого, навченого та всебічно забезпеченого особового складу. Здійснення навчання та забезпечення всіма необхідними засобами (продовольство, речове майно, пальне, ліки, грошове забезпечення та інше) військовослужбовців неможливе без належного (повного) фінансування, яке у відповідності до законодавства, здійснюється за рахунок бюджетних асигнувань (загальний фонд) та інших джерел (спеціальний фонд) не заборонених законом. Наповнення спеціального фонду коштами здійснюється за рахунок наявного особового складу та матеріально-технічної бази (будівлі, споруди, незадіяні площі і інше).

Для того щоб оцінити вплив фінансового забезпечення на можливості виконання службово-бойових завдань військовою частиною потрібен інструмент, що дозволяє вимірювати ступінь впливу рівня фінансового забезпечення на очікувану можливість військової частини щодо виконання СБЗ. Таким інструментом може бути методика оцінювання впливу фінансового забезпечення на можливості військової частини Національної гвардії України виконувати завдання за призначенням в мирний час. Вона повинна надавати можливість формувати рекомендації щодо знаходження шляхів по зменшенню негативних наслідків обмеженого фінансування військової частини.

ЗМІСТ

Альбошій О.В. ДО ПРОБЛЕМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ.....	4
Бондаренко О.Г., Бондаренко Я.Г. ОБҐРУНТУВАННЯ НАПРЯМІВ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ УГРУПУВАННЯ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ ПІД ЧАС СПІЛЬНИХ ДІЙ.....	5
Василевский В.В. ОСОБЛИВОСТІ УМОВ ТИЛОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЙ ПРИКОРДОННИХ ПІДРОЗДІЛІВ ШВИДКОГО РЕАГУВАННЯ.....	7
Василенко В.П. ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИЛОВИХ СТРУКТУР В УКРАЇНІ НА ПРИКЛАДІ АНАЛІЗУ БЮДЖЕТУ КРАЇНИ НА 2017 РІК.....	9
Герасименко В.М. УПРАВЛІНСЬКЕ РІШЕННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ.....	10
Гончаренко Н.Г. РОЛЬ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРІВ-ФАХІВЦІВ.....	11
Городнов В.П., Власюк В.В. АПРОБАЦІЯ МЕТОДИКИ ВПЛИВУ СВОЄЧАСНОСТІ ТА ПОВНОТИ ПОСТАЧАННЯ ЗАПАСІВ МАТЕРІАЛЬНИХ ЗАСОБІВ НА СПРОМОЖНІСТЬ ВИКОНАННЯ НЕОБХІДНОГО ОБСЯГУ СЛУЖБИ ЧАСТИНАМИ (ПІДРОЗДІЛАМИ) НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ В ОСОБЛИВИЙ ПЕРІОД.....	13
Завгородній А.В. ІНТЕГРУВАННЯ СИСТЕМИ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУБ'ЄКТІВ ВІЙСЬКОВОГО УГРУПУВАННЯ УКРАЇНИ НА ДОНБАСІ.....	14
Задерієнко С.І. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕСВОЄЧАСНЕ СПИСАННЯ ВИТРАЧЕНИХ ПАЛЬНО-МАСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ.....	16
Каплун С.О. АНАЛІЗ ЗМІСТУ СУЧАСНИХ ФУНКЦІЙ ПРАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОФІЦЕРІВ СЛУЖБ ТИЛУ ТА ПОВНОТИ ВІДОБРАЖЕННЯ ЇХ У ПРОГРАМАХ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ТИЛОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	17
Квітковський Ю.В. УРАХУВАННЯ БІОМЕХАНІЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ЛЮДСЬКОГО ТІЛА ПРИ КОНСТРУЮВАННІ ЗАХИСНИХ БРОНЕСКОЛОМІВ.....	18
Крамаренко К.М. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН НГУ.....	20
Кулик О.Є., Бондаренко О.Г. ОБҐРУНТУВАННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ ЩОДО МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ.....	21

ЗМІСТ

Кулик О.Є., Зозуля А.В., Воробйов С.О. РОЗРОБКА МЕТОДИКИ ПОШУКУ ЕКОНОМІЧНИХ ОБҐРУНТУВАНЬ ВАРІАНТІВ ЗАКУПІВЛІ ОВОЧІВ ДЛЯ ЗАДОВОЛЕННЯ ПОТРЕБ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ	24
Морозова Л.В. РОЛЬ ІНОВАЦІЙ В РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ.....	25
Морозова Л.В. РОЛЬ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ.....	26
Науменко М.О. СПЕЦИФІКА ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ ДЛЯ ПОТРЕБ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.....	27
Нестеренко Р.В. РОЗРОБЛЕННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПОСТАВКАМИ АВТО БЕНЗИНОМ ТА ДИЗЕЛЬНИМ ПАЛЬНИМ ДЛЯ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ.....	28
Неуров І.В. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПАЛЬНО-МАСТИЛЬНИМИ МАТЕРІАЛАМИ ПІДРОЗДІЛІВ У ГІРСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ.....	30
Орел О.В. ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ.....	31
Осипенко С.М. РОЗПОДІЛ КОШТІВ ЗА НАПРЯМКАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ НА ОСНОВІ ПОЛОЖЕНЬ ТЕОРІЇ КОРИСНОСТІ	32
Писаревський С.В. РОЗВИТОК ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ В УМОВАХ АВТОМАТИЗОВАНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ.....	34
Писаревський С.В. СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	36
Ролін І.Ф. ЗМІСТ ОСНОВНИХ ТЕРМІНІВ У СФЕРІ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ.....	38
Романчик Т.В. ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ.....	39
Саган В.В. НАПРЯМ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПАЛЬНО-МАСТИЛЬНИМИ МАТЕРІАЛАМИ В СИСТЕМІ ТИЛОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ.....	41
Сахненко О.І. РОЛЬ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ У СУЧАСНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	42
Слюсаренко А.В., Єфімов Г.В. ПРОБЛЕМИ ОХОРОНИ ТИЛУ ОПЕРАТИВНОГО УГРУПУВАННЯ ВІЙСЬК В УМОВАХ ШИРОКОГО ЗАСТОСУВАННЯ СИЛ СПЕЦІАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ ПРОТИВНИКА.....	44

З М І С Т

Товма Л.Ф. ОБГРУНТУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ МАТЕРІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ.....	45
Товма О.А. РЕПУТАЦІЙНІ ЕФЕКТИ В РАМКАХ РОЗВИТКУ ДІЛОВОЇ РЕПУТАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	47
Фісун К.А. ВПЛИВ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ НА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ КРАЇНИ.....	49
Черкашина М.В. ЗАСТОСУВАННЯ КОМПЛЕКСНОГО ПІДХОДУ ДО АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА.....	50
Чухлата Ж.Г. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОЦЕСІВ БЮДЖЕТУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	52
Шаповал О.А. СУЧАСНІ НАПРЯМИ В УПРАВЛІННІ ВІЙСЬКОВИМ ПЕРСОНАЛОМ.....	53
Шевчук А.А., Гафуров О.В. ОРГАНІЗАЦІЯ РЕМОНТУ РЕЧОВОГО МАЙНА У ВІЙСЬКОВІЙ ЧАСТИНІ НГУ.....	54
Павленко С.О. РОЗРОБЛЕННЯ ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ З'ЄДНАНЬ, ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ В МИРНИЙ ЧАС.....	56

Для нотаток

Для нотаток

Для нотаток

Для нотаток

VIII НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

“Наукове забезпечення службово-бойової діяльності Національної гвардії України”

Секція 3

Збірник тез доповідей

Відповідальний за випуск: *I.С. Морозов*

Комп’ютерне складання і верстання: *С.О. Воробйов*

Формат 60x84¹/₁₆. Ум. друк. арк. 3,72.

Тираж 50 прим. Зам. №255

**Видавець і виготовлювач Національної академії Національної гвардії України
майдан Захисників України, 3, м. Харків-1, 61001.**

Свідоцтво суб’єкта видавничої справи ДК № 4794 від 24.11.2014 р.